

משרד החינוך והתרבות
מחוז תל אביב

מינהל החינוך
עיריית חולון

אוגדן טקסטים להערכה פנימית של טקסט מושמע

כיתות א'-ח'

הטקסטים נשלחו מהאגף לחינוך מיוחד

אוקטובר 2021 תשפ"ב

הנחיות להערכה פנימית של הבנת טקסט מושמע

הערכה של הבנת טקסט מושמע, מהווה אחד מתחומי הערכה בשפת אם. הערכה איכותית של תהליכי הבנה, לעיתים אינה מתאפשרת עקב קשיי קריאה, המקשים על קבלת מידע לגבי תהליכים אלו. לשם כך, מוצע מאגר טקסטים סיפוריים, אשר לוקטו מספרי לימוד מאושרים וממבחי מדף (ראמ"ה), לצורך הערכה פנימית של הבנת טקסט מושמע, בקרב תלמידים אשר מפגינים קושי משמעותי בקריאה.

הליך זה מאפשר קבלת מידע ביחס למדדים הבאים:

1. הערכה של רמת ההבנה ללא קשר לקשיי הקריאה של התלמיד.
2. הפער בין רמת הקריאה לרמת ההבנה של התלמיד (במידה וקיים).
3. אופן תהליך הטקסט ע"י התלמיד.
4. אסטרטגיות ההתערבות הנדרשות ביחס לתהליך הטקסט.
5. התאמת חומרי למידה לתלמיד.

מאגר הטקסטים המוצע כולל:

- שני טקסטים לכל שכבת גיל, בשתי רמות קריאות שונות.
- שאלות לכל טקסט – בכל מימדי ההבנה.
- מחוון לציינון תשובות – ציון בין 0 ל-2, לכל שאלה.
- טבלה לשקלול הציון הכולל.
- סכום הממצאים תוך התייחסות לרכיבי הערכה שונים.

עקרונות לביצוע הערכה:

- ✓ **טקסט של שכבת הגיל** - יש להקפיד להשתמש בטקסט של שכבת הגיל בהתאם לגיל התלמיד. (במידה ותלמיד לא מפיק משמעות בכל רמות ההבנה מטקסט ברמת גילו יש לתת גם טקסטים משכבות גיל נמוכות).
- ✓ **בחירת הטקסט הרצוי** מבין שני הטקסטים – תיעשה בהתאם לשיקול דעת המורה, אך תוך מתן הזדמנות לתלמיד להתמודד עם טקסט מאתגר ושאינו קל מדי, על מנת לקבל תמונה מלאה של תהליכי ההבנה ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה.
- ✓ **הקראת הטקסט והשאלות** וכתובת התשובות של התלמיד ע"י המורה. מומלץ להניח את הטקסט לפני התלמיד, בזמן הקראתו ע"י המורה.
- ✓ **גמישות בשאלות** - במידה ותלמיד אינו מבין את השאלה, מומלץ לשאול אותה באופני ניסוח שונים המאפשרים הבנה. ניתן להוסיף שאלות המסייעות לתהליך הטקסט, ולציין זאת בסכום הממצאים.

✓ **הערכה מסכמת** - יש לקיים הערכה זו כחלק מהערכה מסכמת בסוף השנה (לתלמידים ממשיכים המתקשים בקריאה באופן משמעותי), ובתחילת השנה לתלמידים חדשים בלבד, עם קשיי קריאה משמעותיים.

להלן רשימת הטקסטים לפי שכבת גיל:

כיתה	שם הטקסט	עמוד	מאפיינים טקסטואליים	מקור
א'	סיפור הנעלים			מבדק כיתה א'
ב'	ג'וחא שואל קדירה	4	טקסט קצר, רמת קריאות קלה	מילה טובה, לכיתה ב'
	אסיפת העכברים		טקסט קצר, רמת קריאות גבוהה	מבדק כיתה ב'
ג'	העורב והשועל	9	טקסט קצר, רמת קריאות קלה	מילה טובה, לכיתה ג'
	עוגת אויבים	14	טקסט ארוך, רמת קריאות בינונית	מבחני פירלס, 2011 ראמ"ה
ד'	השועל והכרם	19	טקסט קצר, רמת קריאות קלה	מאגר משימות להערכה בית ספרית, ראמ"ה
	כמה רגלים לעגור?	24	טקסט קצר, רמת קריאות גבוהה	מיצ"ב לכיתה ה', ראמ"ה
ה'	איזהו עשיר? השמח בחלקו	29	טקסט ארוך, רמת קריאות קלה	מיצ"ב לכיתה ה', ראמ"ה
	שלמה המלך והדבורה	35	טקסט ארוך, רמת קריאות בינונית	מיצ"ב לכיתה ה', ראמ"ה
ו'	סיפור עם	41	טקסט קצר, רמת קריאות קלה	מבחן עברית, מחוז דרום
	ששת העיוורים	46	טקסט קצר, רמת קריאות גבוהה	צועדים בדרך המילים, לכיתה ה'
ז'	מהו רווח יקר	50	טקסט קצר, רמת קריאות קלה	מקראה "מגוון", לכיתה ז'
	גזר דין של מספריים	55	טקסט ארוך, רמת קריאות גבוהה	מקראה "מגוון", לכיתה ז'
ח'	לשבור את החזיר	61	טקסט ארוך, רמת קריאות גבוהה	מקראה "שורשים וכנפיים", הוצאת "כנרת"
	אושר סמוי	66	טקסט ארוך, רמת קריאות גבוהה	אושר סמוי, הספרייה החדשה

בברכת הצלחה והערכה משמעותית ואיכותית,

אילנה קלר ומדריכות מחוזיות לתחום שפה והערכה
אגף חינוך מיוחד

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכתה ב'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה.

מתוך: מילה טובה: עברית לכיתה ב'. מט"ח: המרכז לטכנולוגיה חינוכית 2014.

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

ג'וחא שואל קדירה

עבד: שלמה אבס

יום אחד רצה ג'וחא לשמח את אורחיו בארוחת צלי-כבש בארז, אך לא היה לו סיר בשול גדול די-הצורך; לכן הלך לשכנו ושאל ממנו קדרת נחושת גדולה. למחרת בבוקר החזיר ג'וחא את הקדרה לשכן.
"מה זה?" קרא השכן, בהוציאו מתוך הקדרה סיר נחושת קטן.
"מזל טוב!" אמר ג'וחא. "כאשר הקדרה הייתה בביתי, היא ילדה את הסיר הקטן הזה!"

צחק השכן בהנאה מרבה ואמר: "שאלוקים יברך גם אותך!" ולקח את הקדרה ואת הסיר הקטן לביתו.

כעבור מספר שבועות דפק ג'וחא בדלת בית שכנו ובקש שוב לשאול את הקדרה. מהר השכן והביא לו את הקדרה. עבר יום, חלפו יומיים, שלושה ימים עברו - וג'וחא איננו משיב את הקדרה...

לבסוף הלך השכן לביתו של ג'וחא ובקש את הקדרה.

"האם לא שמעת, ידידי?" אמר ג'וחא בפנים עגומות, "אותו ערב, כאשר שאלתי

ממך את הקדרה, היא מתה..."

"מתה?" צרח השכן, "מה זה? כיצד יכולה קדרת נחושת למות?"

"אם היא יכולה ללדת", אמר ג'וחא, "אז בודאי יכולה היא גם למות!"

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ב' – ג'וחא שואל קדרה

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

שאלה כללית: מה דעתך על הסיפור? הסבר/הסבירי.

כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. מה ביקש ג'וחא משכנו?

---

2. לשם מה ביקש סיר?

---

3. מה מצחיק בתשובה של ג'וחא?

---

4. מה חשב השכן כשג'וחא בא לשאול את הסיר בפעם השנייה?

---

5. מה לדעתכם רצה ג'וחא ללמד את השכן?

---

6. הפכו את המשפטים שאתם שומעים מיחיד לרבים

א. אמא בישלה מרק בקדרה גדולה.

ב. שאלתי כדור מחברי והחזרתי אותו.

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות	_____	9-14	6-8	0-5

הערה חשובה:

אין להסתפק בתוצאות המחוון כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ב' – ג'וחא שואל קדירה

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע	אפשרויות הציון
1 מה ביקש ג'וחא משכנו?	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המציינת את החפץ אותו שאל ג'וחא משכנו ומעידה על הבנת השימוש בו : - קדרת נחושת גדולה - סיר גדול מנחושת - כלי גדול כדי לבשל - קדירה 1= תשובה שמתייחסת למטרת הבקשה ואינה מציינת את מהות הבקשה - הוא רצה להכין לאורחים שלו אוכל טוב - באו אליו אורחים והוא רוצה להכין להם אוכל - ג'וחא רצה להכין לאורחים צלי כבש 0= תשובה אחרת - צלחות וסכום לאורחים - אוכל - שיבשל לו בשר לאורחים - שיבוא לבקר אותו	0-2
2 לשם מה ביקש ג'וחא סיר?	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה שיש בה התייחסות למטרת השימוש בסיר ולמחסור של ג'וחא בסירים - כדי לשמח את האורחים ולהכין להם ארוחת צלי –כבש בסיר ולא היו לו סירים - כי רצה להכין לאורחים כבש צלי ולא היה לו בבית סירים - כי רצה להכין לאורחים שלו סעודה 1= תשובה המתייחסת למחסור בסירים ולא מציינת את מטרת הבקשה - כי לא היה לו סיר - כי היה צריך סיר גדול לאורחים - כי היה צריך סיר גדול 0= תשובה אחרת שאינה מתייחסת לצורך בסיר ולמטרת השימוש בו - בשביל להחזיר לו עוד סיר - כי רצה לשים בארון - כי רצה לקנות סיר	0-2
3 מה מצחיק בתשובה של ג'וחא?	פתוח הבנת המשמעות המשתמעת	2= תשובה המעידה על הבנת חוסר ההיגיון בדבריו של ג'וחא : - זה לא הגיוני שסיר נולד - רק אמהות יכולות ללדת תינוקות - סיר בכלל לא יכול ללדת - זה בכלל לא יכול להיות שלסיר גדול נולד סיר קטן - סירים בכלל לא יכולים ללדת הם לא אנשים - רק אנשים ובעלי חיים יכולים ללדת - שסיר לא יכול ללדת סיר 1= תשובה שמתייחסת באופן חלקי לחוסר ההיגיון או שאינה מציינת את חוסר ההיגיון - שהוא החזיר לו שני סירים - שהסיר הקטן לא של השכן - שהחזיר סיר קטן וגם סיר גדול - שהוא התבלבל והחזיר לשכן עוד סיר 0= תשובה אחרת - הוא סיפר בדיחה - הוא החזיר לו את הסיר	0-2

0-2	2= תשובה המעידה על הבנת המסקנה מהשתלשלות הדברים - הוא חשב ששווה לתת לגיוחא ה סירים כי הוא מחזיר שניים - כדאי לי להשאיל לו את הקדרה שוב, אולי אקבל עוד כלי . - שהוא יקבל עוד סיר מגיוחא. - שגיוחא נחמד ונדיב ומחלק סירים אז כדי להשאיל לו. - שהוא יחזיר לו עוד פעם את הסיר עם עוד סיר קטן בפנים 1= תשובה שאינה מתייחסת להשאלת הסיר בפעם הראשונה - שהוא צריך סיר כי אולי באו אליו אורחים - שאין לגיוחא סירים בבית - שהוא צריך לבשל ואולי אין לו סיר - שהוא צריך לקנות סיר בחנות שיהיה לו בבית 0= תשובה אחרת - שהוא רוצה לאכל - הוא לא חשב כלום	פתוח הבנת המשמעות המשתמעת	4 מה חשב השכן כשג'וחא בא לשאול את הסיר בפעם השנייה?
0-2	2= תשובה המתייחסת למסר אותו רצה ג'וחא ללמד את שכנו - שלא ייקח דברים מאנשים כי אחרת הוא יפסיד את רכושו - שלא כדאי לקחת מאנשים דברים שלא שייכים לו - שלא כדאי להיות חמדן - שמי ששמח לקחת דברים שלא שייכים לו מפסיד בסוף - שזה בעיה שלו שרצה לקחת את הסיר הקטן אפילו שידע שסיר לא יכול ללדת עוד סיר אז ג'וחא צחק עליו שעכשיו הסיר מת והוא הפסיד. 1= תשובה שיש בה פרטים חלקיים ואינה מתייחסת למסר אותו רצה ג'וחא ללמד את השכן - שסיר לא יכול ללדת - שסירים בכלל לא יכולים למות - שזה סתם בדיחה שסיר ילד עוד סיר וגם אחר כך מת - הוא רצה ללמד אותו שצריך לתת סירים לשכן אם הוא צריך - שצריך לעזור לשכנים ולתת להם דברים 0= תשובה אחרת - שסיר יכול ללדת עוד סיר - שסיר יכול למות - ללמד אותו להכין אוכל בסיר	פתוח יישום וביקורת	5 מה לדעתכם רצה ג'וחא ללמד את השכן?
0-2	הפיכה של כל המילים במשפט לרבים 2= אמהות בשלו מרקם בקדרות גדולות הפיכה של חלק מהמילים במשפט לרבים 1= אמא בישלה מרקם בקדירה גדולה אמהות בישלו מרק בקדרות גדולות 0= כל תשובה אחרת	פתוח ידע לשוני	6 הפכו את המשפטים שאתם שומעים מיחיד לרבים
0-2	הפיכה של כל המילים במשפט לרבים 2= שאלנו כדורים מחברינו והחזרנו אותם. הפיכה של חלק מהמילים במשפט לרבים 1= שאלנו כדורים מחברי והחזרנו אותם שאלתי כדורים מחברי והחזרתי אותם	פתוח ידע לשוני	

	=0 כל תשובה אחרת		

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ג' הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

העורב והשועל

עורב אפור ישב על ענף של עץ. מצב רוחו היה מצויין. הוא אחז במקורו נתח גבינה גדול והתכוון לארוחת בקר טעימה. באותו זמן עבר שועל ליד העץ. השועל הרים את ראשו, הבחין בגבינה, התיישב בקרבת העץ ואמר: " בקר טוב לך, ידידי העורב!" העורב הביט בשועל בסקרנות.

המשיך השועל בקול מתוק מדבש. " מה שמח אני לראותך, נוצותיך מבריקות כל כך הבקר!"

דברי השועל מצאו חן בעיני העורב. הוא פרש את כנפיו ונופף בהן, ואחר שב ונעץ את מבטו בשועל. " ועיניך השחורות – ממש נהדרות!" הוסיף השועל בקול רך, " אני בטוח שגם קולך ערב לאוזן. התואיל להנעים לי בזמרה?"

העורב התרגש עד מאד לשמע מחמאותיו של השועל. הוא זקף את ראשו, פתח את מקורו כדי לפצוח בשיר –

ובאותו הרגע נפלה הגבינה ארצה.

בלע השועל את הגבינה כהרף עין ואמר: " הטיפש שמקשיב לדברי חנופה משלם על כך ביוקר!"

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ג' – העורב והשועל

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

ג. כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. מה התכונן העורב האפור לעשות כשישב על הענף של העץ?

---

2. השועל נתן לעורב מחמאות. כיצד הגיב העורב למחמאות השועל?

---

3. מדוע השועל החמיא לעורב?

---

4. בסוף הסיפור השועל אמר "הטיפש שמקשיב לדברי חנופה משלם על כך ביוקר" למה התכוון בכך השועל?

---

5. מה דעתך על התנהגותו של השועל? הסבר.

---

6. מה דעתך על התנהגותו של העורב? הסבר.

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות?

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות במשימה זו	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:
אין להסתפק בתוצאות המחוון כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ג' – העורב והשועל

השאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
1 מה התכוון העורב האפור לעשות כשישב על הענף של העץ ?	הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המציינת שהעורב התכוון לאכול ארוחת בוקר. לדוגמה: - העורב התכוון לאכול ארוחת בוקר (טעימה) - העורב התכוון לאכול את האכילה בוקר. 1= תשובה כללית או חלקית: - לאכול - ארוחה 0= תשובה שגויה	0-2
2 כיצד הגיב העורב למחמאות השועל?	הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המציינת את התגובות של העורב ומבטאת הבנה שהעורב היה מרוצה (תגובה אחת לפחות). - העורב שמח/ זה מצא חן בעיניו/ נופץ בכנפיים, זקף ראש, פתח פה לשיר 1= תשובה כללית או חלקית: - העורב האמין לשועל. - העורב נהנה מהמחמאות. 0 = תשובה שגויה	0-2
3 מדוע השועל החמיא לעורב?	הבנת המשתמע	2= תשובה המבטאת הבנה למניע של השועל- להשיג את הגבינה על ידי רמייה: - השועל החמיא לעורב כי הוא רצה שהעורב יפתח את פיו והאכילה תיפול אל השועל. - הוא החמיא לו כדי שהוא ישיר והאכילה תיפול, והוא יאכל אותה. 1= תשובה חלקית וכללית: - כדי שהוא יקבל את האכילה - כדי שיתן לו את האכילה 0= תשובה שגויה	0-2
4 בסוף הסיפור השועל אמר "הטיפש שמקשיב לדברי חנופה משלם על כך ביוקר" למה התכוון בכך השועל?	הבנת המשתמע	2= תשובה שמבטאת הבנה שהשועל התכוון שהעורב אשם באיבוד הגבינה כי הוא היה טיפש/ פתח. או הבנה שלא צריך להקשיב לדברי חנופה שנועדו להכשיל אותך: - השועל התכוון שהעורב אשם במה שקרה לו כי הוא טיפש/ פתח שהאמין לו. - השועל התכוון להעיד שהעורב טיפש שהוא האמין לדברי החנופה שלו ולכן מאז לא לאבד את האכילה. - הוא התכוון שמי שמקשיב לשועל מעקר, מפס על זה ביוקר, לא צריך להקשיב לשועל מעקר לק. - שמי שמקשיב למישהו מנסה לרמות אותו חנופה, שלא יתלונן שרמא אותו. 1= תשובה חלקית או כללית: - שמאז לא מקשיב לשועל - מתנפנף מפסידים 0= תשובה שגויה	0-2
5 מה דעתך על התנהגותו של השועל? הסבר.	יישום וביקורת	2= תשובה המתייחסת בביקורת למעשהו ולאופיו הערמומי של השועל: - השועל היה צרמאני, כי הוא רימה את העורב והתחנף אליו כדי שיוכל את האכילה. - השועל היה רע, כי הוא השיג את האכילה מהעורב במרמה. 1= תשובה כללית או חלקית: - השועל היה צרמאני - השועל היה שקרן וחנפן 0= תשובה שגויה.	0-2

0-2	=2 תשובה המבטאת ביקורת על הצורך של העורב בחנופה והמחיר ששילם על כך: - הצורב כל כך נהנה מהחנפנות <i>fe</i> ה<i>ש</i>וצ<i>ל</i> והאחמאות, <i>fe</i> א<i>מ</i>ר צ<i>ל</i> הצמינה. - הצורב היה כל כך תמיץ ולקוק לאחמאות, וסופו <i>fe</i> דבר הפסיד מכך. =1 תשובה כללית או חלקית: - הצורב היה תמיץ - הצורב היה פת' - הצורב התנהג בטיפשות =0 תשובה שגויה	יישום וביקורת	6 מה דעתך על התנהגותו של העורב? הסבר.

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ג'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה

לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הספור ואכתוב את תשובותיך.

עוגת אויבים / דרך מונסון

מתוך: מבחני פירלס, 2011, ראמ"ה.

זה היה קיץ מושלם עד שאסף אהרונני עבר לגור ליד החבר הכי טוב שלי נועם. לא אהבתי את אסף. הוא עשה מסיבה ואני אפילו לא הוזמנתי. אבל החבר הכי טוב שלי נועם כן הוזמן.

מעולם לא היה לי אויב, עד שאסף עבר לשכונה. אבא סיפר לי שכאשר היה בגילי, גם לו היו אויבים, אבל היתה לו דרך להיפטר מהם – "בעזרת עוגת אויבים", אמר אבא. התחלתי לחשוב איזה מן דברים מגעילים הייתי שם בעוגת אויבים? הבאתי לאבא תולעים ואבנים לעוגת האויבים, אבל הוא החזיר לי אותן ואמר שאין בהם צורך.

יצאתי החוצה לשחק ואבא נכנס למטבח להכין את עוגת האויבים. יכולתי להריח מבחוץ את הריח הטוב שעלה מן המטבח, ולא הבנתי איך עוגת אויבים מפיצה כזה ריח טוב. ניסיתי לחשוב איך עוגת האויבים פועלת ומה בדיוק היא עושה לאויבים...

כשהיתה העוגה מוכנה, קרא לי אבא למטבח והתחיל להסביר לי איך עוגת האויבים הזו פועלת ומה אני צריך לעשות כדי שזה יצליח.

אבא לחש: "כדי שזה יפעל אתה צריך לבלות יום שלם עם האויב, אתה צריך להיות נחמד אליו, גם אם זה לא קל". החלטתי לנסות את מה שאבא הציע, כדי שאסף ייצא מחיי.

רכבתי על האופניים שלי אליו הביתה והצעתי לו לשחק יחד. רכבנו קצת על האופניים, אכלנו יחד ארוחת צהריים, ואז הזמנתי אותו אלי הביתה.

זה היה מוזר, אבל היה לי כיף עם האויב שלי. לא יכולתי לספר לאבא, כי הוא העבד כל כך קשה כדי להכין את העוגה.

שיחקנו משחקים עד שאבא קרא לנו לארוחת ערב.

אבא הכין את האוכל שאני הכי אוהב. זה היה האוכל שגם אסף הכי אוהב!

אולי אסף לא היה נוראי אחרי הכל. התחלתי לחשוב שאולי כדאי שנשכח מעוגת האויבים.

אבל אחרי ארוחת הערב, הוציא אבא את העוגה. הוא פרס שלוש פרוסות ונתן אחת לי ואחת

לאסף. נבהלתי נורא, לא רציתי שאסף יאכל מעוגת האויבים! הוא חבר שלי!

"אל תאכל את זה!" צעקתי. "זה לא טוב!"

"אם זה לא כל כך טוב", שאל אסף, "אז למה אבא שלך אכל כבר חצי ממנה?"

ישבתי שם והתבוננתי בהם אוכלים, ולאיש מהם לא נשר השיער ולא קרה דבר. לקחתי ביס קטן, וזה היה מעולה.

למחרת אסף הזמין אותי אליו הביתה.

ובקשר לעוגת האויבים, אני עדיין תוהה אם אויבים באמת שונאים אותה, או אם השיער שלהם נושר, אבל אניני יודע את התשובה כי בדיוק איבדתי את האויב שלי.

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ג' – עוגת אויבים

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

ג. כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. מדוע חשב יונתן בתחילת הסיפור שאסף הוא האויב שלו? (משמעות גלויה)

---

2. מהם שני הדברים שאבא של יונתן אמר ליונתן לעשות כדי שעוגת האויבים תפעל?

---

3. מדוע יונתן חשב בארוחת הערב שכדאי שהוא ואבא שלו ישכחו מעוגת האויבים?

---

4. מדוע אבא של יונתן הכין "עוגת אויבים"? מה הייתה כוונתו?

---

5. מה דעתך על הדרך שבה בחר אבא של יהונתן ללמדו על חברות? הסבר

---

6. איזה מוסר השכל אפשר ללמוד מהסיפור הזה?

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד: האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות?

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות במשימה זו	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:

אין להסתפק בתוצאות המחווך כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ג' – עוגת אויבים

השאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
1 מדוע חשב יונתן בתחילת הסיפור שאסף הוא האויב שלו?	הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המראה הבנה שיונתן תופס את אסף בתור האויב שלו, משום שאסף לא הזמין אותו למסיבה שלו: - יונתן לא הוזמן למסיבה של אסף - אסף הזמין את החבר שלו למסיבה שלו - אסף לא הזמין את יונתן. 1= תשובה כללית או חלקית: - כי הוא לא התנהג אליו יפה - כי הוא לא התנהג בצורה חברית 0 = תשובה שגויה	0-2
2 מהם שני הדברים שאבא של יונתן אמר ליונתן לעשות כדי שעוגת האויבים תפעל?	הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המתארת את שני התנאים: - לפלוט יום שלם בחברת האויב ולהיות נחמד לאויב - לפחק ולהיות נחמד 1= תשובה חלקית: - להיות נחמד - לפחק איתו 0= תשובה שגויה	0-2
3 מדוע יונתן חשב בארוחת הערב שכדאי שהוא ואבא שלו ישכחו מעוגת האויבים?	הבנת המשמעות	2= תשובה המעידה על הבנת המסקנה מהשתלשלות הדברים: - יונתן חש שכדאי שהוא ואבא ישכחו מצולת האויבים, כי ליונתן הייתה חוויה טובה עם אסף. או - יונתן הבין שאסף הוא לא רע כפי שחשבה. או - אסף ויונתן נהיו חברים ולכן יונתן רצה שהוא ואבא ישכחו מצולת האויבים. 1= תשובה כללית או חלקית: - כי הוא כבר לא היה אויב שלו - כי הוא חש שאסף נחמד 0= תשובה שגויה	0-2
4 מדוע אבא של יונתן הכין "עוגת אויבים"? מה הייתה כוונתו?	הבנת המשמעות	2= תשובה המשקפת הבנה שהתוכנית של אבא של יונתן בנוגע לעוגת האויבים הייתה לגרום ליונתן ולאסף להפוך לחברים. - כדי לזרוק להם להיות חברים ולא אויבים, ושיהיו ילדים שאפשר לשנות דיצה על משהו אס מוכרים אותו. - הוא רצה שהם יהיו חברים אז הוא זרם להם לפחק זה עם זה, וליונתן לשנות דיצה על אסף - כדי לזרוק ליונתן להכיר את אסף ולשנות את דעתו עליו 1= תשובה כללית או חלקית: - כדי שיהיו חברים - כדי שיכירו וישחקו 0 = תשובה שגויה	0-2
5 מה דעתך על הדרך שבה בחר אבא של יונתן ללמדו על חברות? הסבר	יישום וביקורת	2= תשובה המתייחסת לדרכו המתוכננת של האב ללמד את בנו לשפוט חבר רק לאחר היכרות מעמיקה: - האבא היה חכם כי הוא זרם לבנו להכיר את ה"אויב" ולהתחבר איתו, וכך לשנות את דעתו עליו - האב נהג בחכמה כי הוא זרם לו להתחבר עם הילד בצורה צדקנית/מתחכמת 1= תשובה כללית או חלקית ללא נימוק: - האבא היה חכם/מתחכם - הוא זרם לו להתחבר עם אסף	

	0 = תשובה שגויה		
	2 = חוות דעת על המסר או התמה העיקריים בסיפור המבטאים את חשיבות ההזדמנות לקשר לצמוח או לחלופין כי ניתן לשנות את הרגשות שחשים כלפי מישור - אל תשטט משהו לפני שאתה מכיר אותו - אפשר למצוא חברים אם נותנים לזה סיכוי - האויה שלך יכולה להפוך לחבר שלך - נסה לחבק את האויה שלך, הוא צווי להפוך לחבר שלך 1 = מסר עיקרי שהוא כללי או חלקי - חשב לא לשטט אנשים - חשב להיות חיוני לכולם 0 = תשובה שגויה	יישום וביקורת	6 איזה מוסר השכל אפשר ללמוד מהסיפור הזה?

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ד' **הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה.**

מתוך : מאגר משימות להערכה בית ספרית, ראמ"ה

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

השועל והכרם

שועל עבר על פני כרם ורצה להיכנס לתוכו, אך הכרם היה מגודר מסביב.
הלך השועל מסביב לכרם ומצא חור בגדר.
רצה השועל להיכנס דרך החור – ולא יכול.
מה עשה? צם שלושה ימים עד שכחש ונכנס דרך החור.
ישב השועל בכרם שלושה ימים, אכל מן הענבים עד אשר השמין.
רצה השועל לצאת דרך החור – ולא יכול.
מה עשה? צם עוד שלושה ימים עד שכחש שוב – ויצא מן הכרם.
פנה השועל אל הכרם ואמר :
"כרם, כרם! מה יפה אתה! מה טובים פירותיך! אבל איזו הנאה יש לי ממך?
רעב באתי ורעב יצאתי....".

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ד' – השועל והכרם

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

ג. כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. מדוע השועל לא יכול היה להיכנס לכרם?

---

2. מה עשה השועל כדי להצליח להיכנס לכרם?

---

3. מדוע צם השועל?

---

4. מדוע אמר השועל על הכרם - "פירותיך יפים, אבל איזו הנאה יש לי ממך?"

---

5. מה דעתך על התנהגותו של השועל? האם הוא הצליח להשיג את מבוקשו בדרך שבחר? הסבר את תשובתך.

---

6. המשפט שמתאים למסר של המשל היא "סוף מעשה במחשבה תחילה". כיצד המשפט מתקשר לספור?

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות?

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות במשימה זו	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:
אין להסתפק בתוצאות המחוון כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ד' – השועל והכרם

השאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
1 מדוע השועל לא יכול היה להיכנס לכרם?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה המעידה על כך שהתלמיד הבין שהשועל שמן/גדול והפתח בגדר צר/קטן - השועל לא הצליח להכנס לכרם כי החור בצדד היה קטן/צר והשועל היה גדול/מאין. 1 = תשובה המתייחסת רק לאחד ההיבטים. - השועל לא הצליח להכנס לכרם כי החור בצדד היה קטן. - השועל לא הצליח להכנס לכרם כי הוא מאין/גדול 0 = תשובה שגויה	0-2
2 מה עשה השועל כדי להצליח להיכנס לכרם?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה המתארת את מעשיו של השועל - השועל צפץ פלופה ימים עד שרצה והצליח לעבור דרך החור בצדד. 1 = תשובה שמתייחסת באופן חלקי למעשיו של השועל - השועל צפץ פלופה ימים. - השועל הצליח לעבור את החור בצדד (מאין/אתאר את הצומ) 0 = תשובה שגויה	0-2
3 מדוע צם השועל?	הבנת המשמעות	2 = תשובה המעידה על הבנת סיבה-תוצאה: - השועל צפץ בכדי להיות רזה/קטן יותר וכך הצליח ולעבור דרך החור הצר בצדד. 1 = תשובה מתייחסת באופן חלקי לסיבה-תוצאה - השועל צפץ בכדי להיות רזה 0 = תשובה שגויה	0-2
4 מדוע אמר השועל על הכרם - "פירותיך יפים, אבל איזו הנאה יש לי ממך?"	הבנת המשמעות	2 = תשובה מעידה על הבנת הניגוד שבין הענבים היפים לחוסר יכולתו של השועל ליהנות מהם - השועל אמר זאת כי לא הצליח ליהנות מהענבים שבכרם, מכיוון שהיה צריך לצום כדי להכנס אליו ולצאת ממנו. 1 = תשובה קונקרטית המתייחסת לעובדת הצום בלבד - השועל לא נהנה מהפירות כי צפץ פלופה ימים - השועל לא נהנה מהפירות כי לא אכל אותם במשך פלופה ימים 0 = תשובה שגויה	0-2

	2 = תשובה שיש בה הבעת דעה ונימוק לדעתי השועל לא נהג מתבונה ולא פעל בחוכמה כי לא הצליח להשיג את מבוקשו, הוא נכנס רצף לכרם ויצא ממנה רצף. 1 = הבעת דעה ללא נימוק לדעתי השועל לא הצליח להשיג את מבוקשו. 0 = תשובה שגויה	יישום וביקורת	5 מה דעתך על התנהגותו של השועל? האם הוא הצליח להשיג את מבוקשו בדרך שבחר? נמק את תשובתך.
	2 = הסבר הפתגם וקישור לסיפור: צריק לחשוב ולתכנן לפני שמצציט/ עושים מכדי להצליח. הפתגם קשור לסיפור כי השועל צט מהתחלה כדי להצליח לעבור בחור שבאדר ולא חשב/תכנן שכאשר יאכל את הצנבים שוב ישמין ולא יצליח לצאת מהכרם. 1 = הסבר הפתגם ללא קישור לסיפור: - צריק לחשוב ולתכנן לפני שמצציט/ עושים מכדי להצליח. כמו בסיפור. 0 = תשובה שגויה.	יישום וביקורת	6 המשפט שמתאים למסר של המשל היא "סוף מעשה במחשבה תחילה". כיצד המשפט מתקשר לסיפור?

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ד'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה

לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הספור ואכתוב את תשובותיך.

כמה רגליים לעגור?

האדון לאונה היה סוחר עשיר בעיר פירנצה שבאיטליה. בביתו עבד נער צעיר, ששימש טבח, ושמו מרקו. פעם הגיעו ללאונה אורחים, והטבח מרקו בישל להם עגור. התבשיל הפיץ ריח נהדר, ומרקו לא התגבר על יצרו, כרת אחת מרגלי העגור ואכל אותה. כשהוגש העוף לשולחן, הרגיש לאונה שחסרה אחת מרגליו. מיד פנה לטבח ושאל אותו היכן הרגל השנייה. מרקו השיב ללא היסוס: "אדוני, לעגורים יש רק רגל אחת."

כעס אדוניו וצעק: "מה אתה מדבר? לכל העופות שתי רגליים, וגם לעגורים!" אך מרקו עמד על שלו: "העגור איננו כמו כל העופות, הוא יוצא מן הכלל, יש לו רק רגל אחת."

לאונה לא רצה להמשיך בוויכוח לפני אורחיו, אך הוא לא שכח את הדבר. למחרת לקח שני סוסים, אחד לעצמו ואחד לנער הטבח, והם יצאו לשדה. השעה הייתה מוקדמת מאוד. בהגיעם לנהר ראו על חופו קבוצת עגורים, שעדיין ישנו. כמנהג העגורים הם ישנו נשענים על רגלם האחת, בעוד השנייה מקופלת מתחת לגופם.

"ראה, אדוני", אמר מרקו, "יש להם רגל אחת בלבד, כפי שאמרתי לך."

"חכה רק רגע", אמר לאונה. הוא התקרב לעופות וצעק "הו-הו!" העגורים התעוררו בבהלה, הורידו את רגלם השנייה לארץ, צעדו צעדים אחדים, פרשו כנפיים ועפו.

"ומה אתה אומר עכשיו?", שאל האדון.

"אדוני, אילו גם אתמול היית קורא הו-הו לעגור, בוודאי גם הוא היה מושיט את רגלו השנייה."

תשובה זו הצחיקה את לאונה עד כדי כך שסלח לנער.

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ד' – כמה רגליים לעגור?

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

ג. כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. מה עשה מרקו הטבח עם התבשיל שבישל לאדונו?

---

2. אדון לאונה והטבח התווכחו לפני האורחים. על מה היה הוויכוח?

---

3. כשהיה הטבח עם האדון בשדה אמר לו: "אדוני, אילו גם אתמול היית קורא הו-הו לעגור, בוודאי גם הוא היה מושיט את רגלו השנייה." לאיזה עגור התכוון מרקו?

---

4. בסוף הסיפור כתוב שתשובתו של הטבח הצחיקה את האדון. מה היה מצחיק בתשובתו?

---

5. בסוף הסיפור אומר הטבח לאדון: "אדוני, אילו גם אתמול היית קורא הו-הו לעגור, בוודאי גם הוא היה מושיט את רגלו השנייה. מה דעתך על תשובתו של הטבח? מה היא מלמדת עליו?"

---

6. האדון סלח לטבח על מעשהו. מה דעתך על כך? מה אתה למד על האדון מכך? נמק את תשובתך.

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות?

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בחמש השאלות במשימה זו	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:

אין להסתפק בתוצאות המבחן כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחוויו למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ד' – כמה רגליים לעגור?

שאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
ה עשה מרקו טבח עם תבשיל שבישל אדונו?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה המתייחסת לכך שהטבח אכל רגל אחת של העגור שבישל לאדונו - הוא כרת רגל אחת מהעגור שבישל ואכל אותה 1 = תשובה המתייחסת באופן חלקי או באופן כללי מדי - אכל את העור - אכל את העגור 0 = תשובה שגויה	0-2
דון לאונה והטבח תווכחו לפני אורחים. על מה יהיו הוויכוח?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה המעידה על הבנה של מהות הוויכוח - הם התווכחו על כמה רגליים יש לעגור - הם לא הסכימו על מספר הרגליים שיש לעגור - הטבח אמר שלעגור יש רגל אחת והאדון אמר שיש לו שתי רגליים 1 = תשובה שמתייחסת באופן חלקי למהות הוויכוח - הם התווכחו על העגור - הם לא הסכימו בקשר לעגור 0 = תשובה שגויה	0-2
איזה עגור התכוון מרקו?	הבנת המשמעות	2 = תשובה המעידה על הבנה כי מדובר בעגור המבושל שאכל את רגלו - מרקו התכוון לעגור שבישל ואכל את רגלו 1 = תשובה חלקית - מרקו התכוון לעגור המבושל 0 = תשובה שגויה	0-2
סוף הספור כתוב תשובתו של טבח הצחיקה את האדון. מה היה מצחיק תשובתו?	הבנת המשמעות	2 = תשובה המתייחסת להבנת התשובה המתחכמת של הטבח - האדון הביין שהטבח מתחכם ויודע שהעגור המבושל אינו יכול לעוף - האדון הביין שהטבח שלו יודע שהעגור המבושל לא יעוף - אם יקרא לו הו-הו 1 = תשובה כללית שיש בה פרטים חלקיים - כי הוא אמר שהעגור היה עוף - כי העגור לא יכול לעוף 0 = תשובה שגויה	0-2
ה דעתך על שובתו של טבח? מה היא למדת עליו?	יישום וביקורת	2 = תשובה המעידה על הבנת התחכום, הערמומיות של מהטבח - הטבח היה צרמאני, והצליח להתחמק מצונז - הטבח מתחכם, הוא ידע לצאת מהמציב בעזרת הומור 1 = תשובה המתייחסת להתנהגות אך ללא כל הסבר. - מרקו חכם/צרמאני 0 = תשובה שגויה	0-2

0-2	=2 תשובה הכוללת את דעתו של התלמיד בלוי הסבר התומך בבחירתו. - <i>לדעתי, האדון היה אדם טוב לא שודר לסלוח ואדם חכם אמין שהטבח התחכם</i> - <i>לדעתי זה מראה שלאדון היה חוש הומור ולא טוב</i> =1 תשובה הכוללת את דעתו של התלמיד ללא הסבר/נימוק - <i>הוא היה טוב לא</i> =0 תשובה שגויה	יישום וביקורת	אדון סלח לטבח ל מעשהו. מה תה למד מכך על אדון ? הסבר

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ה' הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה.

מתוך: מבחני מדף אתר ראמ"ה, תשס"ט

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

איזהו עשיר? - השמח בחלקו

חוטב עצים אחד היה יוצא יום-יום לעבודתו. בסיורו הרבים נהג לחפש מקום שיהיו בו די עצים. באחד הימים הגיע לחורשה ליד הנהר ושמח: עצים רבים כאן, ומעתה לא אצטרך לחפש עוד.

יום-יום הוא היה חוטב עצים בכמות שהחמור יכול לשאת, מביא את העצים העירה ומוכר אותם, וכך היה מפרנס את משפחתו.

והנה, באחד הימים, בעודו חוטב עצים, נשמט הגרזן מידיו, נפל לנהר ושקע. ראה האיש שפלי עבודתו אבד, ישב על אבן ובכה.

בְּעָרֹב הַיּוֹם הוֹפִיעַ פֶּתָאוּס אָדָם זָקֵן וְשֹׂאֵל אוֹתוֹ: "למה תבכה?"

"הגרזן שלי נפל למים, ואין לי במה לעבוד ולהתפרנס", אמר האיש,

"וכיצד אשוב הביתה בידיים ריקות, ובני-הבית רעבים ואין לנו מה לאכול?"

"אני אצלול למים ואנסה להוציא את גְּרִזְנְךָ", אמר הזקן, ומיד קפץ למים.

צלל והוציא גרזן של זהב. "הנה גרזנך!" אמר לחוטב.

"אבל אין זה הגרזן שלי!" אמר חוטב העצים.

צלל הזקן פעם שנייה והוציא גרזן של כסף.

"גם זה איננו גרזני", אמר האיש, "הגרזן שלי עשוי ברזל, ורק בו אוכל לחטוב עצים".

צלל הזקן פעם שלישית והוציא את גרזן הברזל.

"זהו!" קפץ חוטב העצים בשמחה, "זה הגרזן שלי!"

ראה הזקן כי איש תם וישר לפניו, ונתן לו את שלושת הגרזנים. הודה לו חוטב העצים ושב לביתו. הוא מכר את גרזן הזהב, ובתמורתו קנה אוכל ושאר מצרכים לבני-ביתו וגם דאג לעניים. הוֹדוּ בְּנֵי-הַבַּיִת לֵאלֹהִים, וּמֵאֵז לֹא חָסַר לָהֶם דָּבָר.

לחוטב העצים היה שכן רודף בָּצָע. עברו שבועות אחדים והוא ראה כי חוטב העצים חי בְּשִׁפְעָה. התפלא ושאל את עצמו:

"מה קרה? מאין לו הכסף הרב שהוא מנדב לעניים? הלא הוא עצמו היה עני, ואין מתעשרים מחטיבת עצים!"

שאל השכן את חוטב העצים על כך, אבל חוטב העצים התחמק פעם ופעמיים. לא הניח לו השכן, הפציר בו, עד שלבסוף סיפר לו הכול.

מיד הלך השכן גם הוא לחטוב עצים ליד הנהר. לא עבר זמן רב, והגרזן שלו נשמט למים. השכן ישב ובכה. בא הזקן ושאל: "מדוע אתה בוכה?"

"הגרזן שלי נפל למים", אמר.

צלל הזקן והוציא את גרזן הברזל שלו.

"אין זה גרזני", אמר השכן.

צלל הזקן פעם שנייה והוציא גרזן של כסף. גם הפעם אמר שאין זה גרזנו.

צלל הזקן פעם שלישית, והוציא גרזן של זהב. שמח האיש ואמר: "זהו, זה הגרזן שלי!"

ראה הזקן שלפניו אדם שקרן ורודף בצע, זרק את שלושת הגרזנים למים ונעלם. האיש עמד מבויש על חוף הנהר, ועל כך אמרו חכמינו:

"אִיזָהוּ עָשִׂיר? — הַשֹּׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ" (פרקי אבות, ד' א').

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ה' – איזהו עשיר? השמח בחלקו

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. בתחילת הסיפור חוטב העצים מצא עצים רבים ושמח מאוד. הסבירו מדוע.

---

2. ממה היו עשויים שלושת הגרזנים?

---

3. גרזן הזהב יכול היה לעזור לחוטב העצים העני לפרנס את משפחתו, ובכל זאת הוא אמר לזקן שהגרזן אינו שלו. מה אפשר ללמוד מכך על חוטב העצים?

---

4. מדוע לדעתך לא נתן הזקן גם לשכן גרזן זהב?

---

5. מה דעתך על התנהגותו של השכן? נמק את תשובתך.

---

6. הסבירו בהקשר לסיפור את הפתגם "אֵיזֶהוּ עֹשִׂיר? הַשָּׂמֶחַ בְּחֶלְקוֹ." _____
 _____
 _____
 _____

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
 האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות

_____

_____

_____

_____

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:
 אין להסתפק בתוצאות המחוון כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

_____

_____

_____

_____

_____

**מחוון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ה' –
"איזהו עשיר? השמח בחלקו"**

השאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
1 מדוע שמח חוטב העצים כשמצא עצים רבים?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה הכוללת הסבר מתאים הקשור למצב הכלכלי - חוטב העצים שמח כי מצא תהיה פרנסה לו ולמשפחתו - כי לא יצטרך לחפש עוד עצים ותהיה לו פרנסה 1 = תשובה הכוללת הסבר חלקי - כי לא יצטרך לחפש עוד עצים 0 = תשובה שגויה	0-2
2 ממה היו עשויים שלושת הגרזנים?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה מלאה המפרטת את החומרים מהם עשויים שלושת הגרזנים. - זהב, כסף, ברזל 1 = תשובה חלקית - זהב וכסף - ברזל וזהב - כסף וברזל 0 = תשובה שגויה	0-2
3 מה אפשר ללמוד מכך על חוטב העצים?	הבנת המשתמע	2 = תשובה המתייחסת לאופיו של חוטב העצים: - "הוא היה אדם ישר" - "הוא לא היה חמדן" - "הוא היה דובר אמת" - "הוא לא רצה לפקד" 1 = תשובה חלקית וקונקרטית: "הוא לא שיקר" 0 = תשובה שגויה.	0-2
4 מדוע לדעתך לא נתן הזקן גם לשכן גרזן זהב?	הבנת המשתמע	2 = תשובה המעידה על כך שהתלמיד מבין שמניעיו של השכן לא היו כשרים, וכי ניסה להשיג מבוקשו במרמה - "כי השכן שיקר לזקן, וסיפר שיש לו הארזן שלו נפל לאימתו, כדי שיוכל לקבל ארזן זהב ולהתעשר כמו החוטב" - "כי השכן ניסה להשיג את ארזן הזהב במרמה מהזקן" 1 = תשובה חלקית: - "כי השכן שיקר" - "כי השכן ניסה לרמות" 0 = תשובה שגויה	0-2
5 מה דעתך על התנהגותו של השכן? נמק	יישום וביקורת	2 = תשובה המתייחסת לאופיו הנכלולי של השכן תוך נימוק: - "השכן הוא אדם לא ישר, ו/או חמדן ו/או שקרן כי הוא שיקר לזקן וסיפר שהארזן נפל לאימתו, כדי	0-2

	לַקְבֵּל אֶרְצָן זֶהָ שִׁיכֵל לִמְכּוֹר וּלְהַתְעַשֵּׂר." 1 = תשובה המתייחסת לעובדה ללא נימוק: - "הוא שקרן כי הוא שיקר לזקן". 0 = תשובה שגויה.		
	2 = הסבר הפתגם וקישור לסיפור: - "אדם שמח עם מה שיש לו הוא כמו אדם צעיר. הפתגם קשור לסיפור כי חוטא הצ'יט הסתפק בארצון הכרזת שלו ולא לקח את ארצון הלהב, ואלו הוא זכה עם בארצון הלהב והתעשר". 1 = הסבר הפתגם ללא קישור לסיפור: - "אדם שמח בחלקו הוא אדם שמח עם מה שיש לו, כמו בסיפור". 0 = תשובה שגויה.	יישום וביקורת	6 הסבירו בהקשר לסיפור את הפתגם "אֵיזָהוּ עֲשִׂירַת הַשָּׂמַח בְּחֵלְקוֹ."

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכתה ה'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה

מתוך : מיצ"ב לכיתה ה', תשס"ט. מעובד לפי "שלמה המלך והדבורה" מתוך "ויהי היום" מאת חיים נחמן ביאליק ב'.

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

שלמה המלך והדבורה

וַיְהִי הַיּוֹם וּשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ שָׁכַב תַּחַת עֵץ הַתְּאֵנָה שֶׁפָּגְנוּ לָנוֹם אֶת תְּנוֹמַת הַצְּהַרִּים. אֵד נָרְדָּם, וְדַבּוּרָה קִטְנָה שֶׁהִגִּיעָה לָּגֶן יֹשְׁבָה עַל אִפּוֹ וְעַקְצָה אוֹתוֹ. שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ הִקְיץ מִשְׁנָתוֹ בְּכֹאֵב. אִפּוֹ הָאֲדִים כְּרִימּוֹן, וְסָבְלוּ הִיא רַב. הַמֶּלֶךְ הַחֲכָם, שִׁידַע לְדַבֵּר בְּשִׁפְתַּי הַחַיּוֹת, צִוּוּהוּ לְאֶסּוֹף אֶל הָגֶן אֶת כָּל הַדְּבוּרִים, אֶת כָּל הַיְּתוּשִׁים וְאֶת כָּל הַזְּבוּבִים בַּמַּמְלָכָה.

מִקְרֹב וּמִרְחוֹק הִתְקַבְּצוּ בְּגֶן הַמֶּלֶךְ מִחֲנוּת-מִחֲנוּת שֶׁל דְּבוּרִים, יְתוּשִׁים וְזְבוּבִים. כֹּלָם מְעוֹפְפִים, כֹּלָם מְזֻמְזָמִים, כֹּלָם מְשִׁתָּאִים : "מָה הַדְּבָר?" מַה-זֶּה וְעַל מַה-זֶּה?"

בְּכַעֲסוֹ הִרְבָּה קָרָא הַמֶּלֶךְ בְּקוֹל : "מִי מִכֶּם הָעֵז לַעֲשׂוֹת זֹאת לַמֶּלֶךְ?" בְּרָגַע הָרִאשׁוֹן נִפְלָה דְּמָמָה בְּכָל הַמִּחְנוּת. כֹּלָם הִחְרִישׁוּ כִּי נִבְהָלוּ מִן הַמֶּלֶךְ, אוֹלָם בְּרָגַע הַשֵּׁנִי הִתְאַוּשׁוּ מֵעַט וּשְׁאָלוּ : "הִי, מִי עָשָׂה אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָא הַזֶּה? מִי הוּא זֶה-זֶה-זֶה וְאִי-זֶה-זֶה הוּא?"

עוֹד הֵם מְזֻמְזָמִים וְדַבּוּרָה קִטְנָה יֵצֵאָה מִן הַמִּחְנוּת, עֹפָה אֶל הַמֶּלֶךְ וְאָמְרָה : "הִנְנִי בִידֶךָ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! אֲנִי הַחוּטָאֵת!"

"אֵת?" שָׁאֵג הַמֶּלֶךְ וְאָפּוּ בְּעַר כְּלָפִיד, "עַל אֵף הַמֶּלֶךְ? וְלֹא חֲשַׁשְׁתְּ?"

"אֵל תִּכְעַס, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ, כִּי רַק מְטִיפִשׁוֹת עֲשִׂיתִי זֹאת. דְּבוּרָה צַעִירָה אֲנִי וְחִסְרַת נִיסִּיּוֹן. עֲדִיין לֹא לִמַּדְתִּי לְהַבְחִין בֵּין אֵף לְבֵין פֶּרֶחַ. וְאַפֶּךָ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ, רִיחַ לוֹ כְּשׁוֹשָׁן וּמֵרָאָה לוֹ כְּתַפּוּחַ. אֲנִי, סִלַּח לִי הַפֶּעַם. מִי יוֹדֵעַ, אוֹלִי יְבוֹא יוֹם וְאוּכַל לְהַשִּׁיב לָךְ כְּגַמּוּלָךְ."

לִשְׁמֹעַ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, קָרָא הַמֶּלֶךְ : "לִזְאֹת חוּצָפָה תִּיקְרָא! אֵיךְ תּוּכַל דְּבוּרָה קִטְנָה שְׁכֻמוֹתָךְ לְהוֹעִיל לַמֶּלֶךְ כְּמוֹנִי?" הַדְּבוּרָה הַקִּטְנָה נֶאֱלָמָה דּוֹם וְלֹא עֲנָתָה, אֵךְ דְּבָרֶיהָ הֶעֱלוּ בֶּת-צַחוּק עַל פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, עַד כִּי סָרָה מֵעֲלִיו רֹחוֹ הָרַעָה. וְכָטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ הוּא סִלַּח לָהּ וּלְכָל הַדְּבוּרִים,

הַיְּתוּשִׁים וְהַזְּבוּבִים, וְשִׁלַּח אֶת כֹּלָם מֵעֲלָיו לְשָׁלוֹם.

בְּרַבּוֹת הַיָּמִים רִיפְּאוּ הָרופָאִים הַנְּאֻמָּנִים אֶת אִפּוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְסִיפּוֹר הַמַּעֲשֶׂה נִשְׁכַּח מִלְּבּוֹ.

חכמתו של המלך שלמה הגיעה למלכת שֶׁבַא הרחוקה, והיא החליטה לבוא לארמונו ולנסותו בחידות.

לאחר שֶׁחָדָה לו חידות רבות ולא הצליחה להכשילו, היא בחנה את חכמתו בפעם האחרונה :

"הנה לפניך אדוני המלך פרחים מעשה ידי אדם, ורק אחד מהם הוא פרח מפרחי השדה. האם תוכל להכירו?"

שלמה המלך התבונן בפרחים היפים, אך לא הצליח להבחין ביניהם. ככל שחלף הזמן, התמלא לבו של המלך צער ואכזבה.

לפתע עפה לתוך החדר דבורה קטנה וקלת כנפיים וניצבה על אחד הפרחים. על פני המלך התפשט חיוך רחב, ולתימהונם של המלכה ואנשיה הוא הצביע על פרח אחד וקרא בקול: "פרח זה הוא מפרחי השדה".

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ה' – שלמה המלך והדבורה

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. מה קרה למלך שלמה כאשר ישן תחת עץ התאנה בגנו?

---

2. מה היה ההסבר של הדבורה לכך שעקצה את המלך באפו?

---

3. מדוע לדעתך סלח המלך לדבורה?

---

4. כיצד לדעתך ידע המלך איזה פרח אמיתי?

מה דעתך על התנהגותה של הדבורה?

---

6. מה דעתך על שלמה המלך?

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות במשימה זו	_____	9-12	5-8	0-4

הערה חשובה:
אין להסתפק בתוצאות המחווך כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחוויו למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ה' - שלמה המלך והדבורה

מס' שאלה		התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
1 מה קרה למלך שלמה כאשר ישן תחת עץ התאנה בגנו?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה הכוללת תיאור העבודות בטקסט: "דבורה עקצה אותו באף את אפו" "דבורה קטנה ישה על אפו ועקצה אותו" 1 = תשובה הכוללת הסבר חלקי: "דבורה עקצה אותו" 0 = תשובה שגויה.	0-2
2 מה היה ההסבר של הדבורה לכך שעקצה את המלך באפו?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה המתייחסת לדברי הדבורה: "היא אמרה שהיא קטנה וחסרת ניסיון ולא יודעת להבחין בין אף לבין פרח" 1 = תשובה חלקית: - "הדבורה טיפשה" - "הדבורה צעירה" 0 = תשובה שגויה.	0-2
3 מדוע צחק המלך לתשובתה של הדבורה?	הבנת המשמעות	2 = תשובה המתייחסת לכך שתשובתה של הדבורה נשמעה למלך מגוחכת/לא הגיונית/משעשעת: - "כי הדבורה קטנה והמלך חשוב וחזק, והצחיק אותו שהיא מציעה לו עצרה." - "כי זה לא האיוני שדבורה קטנה יכולה לעצור למלך חזק וחכם." 1 = תשובה חלקית: - "כי היא קטנה והוא חזק" - "כי הוא מלך והיא בסה"כ דבורה קטנה" 0 = תשובה שגויה.	0-2
4 כיצד לדעתך ידע המלך איזה פרח אמיתי?	הבנת המשמעות	2 = תשובה המעידה על כך שהבין כי הדבורה עזרה למלך לזהות את הפרח האמיתי כשהתיישבה עליו: - "הוא ראה שהדבורה התיישה על הפרח והבין שהיא מראה לו את הפרח האמיתי, כי דבורים נמשכות לפרחים אמיתיים" - "הוא ידע שדבורים אלהים פרחי שדה וראה שהדבורה מתיישה על פרח, אז הבין שזה פרח אמיתי" 1 = תשובה חלקית: - "הדבורה ישה על אחד הפרחים/ ישה על הפרח" 0 = תשובה שגויה.	0-2
5 מה דעתך על התנהגותה של הדבורה?	יישום וביקורת	2 = תשובה המתייחסת להיותה של הדבורה ישרה/עומדת בהבטחתה/ מוקירה את המלך על מעשהו: - "הדבורה קיימה את ההבטחה שלה למלך ועצרה לו" - "הדבורה זכרה את המצוה של המלך והחזירה לו טובה כמו שהבטיחה" 1 = תשובה חלקית:	0-2

	- היא קי"מ את הפטחתה - היא עלתה למלך - היא היתה טובה =0 תשובה שגויה		
0-2	2 = תשובה המתייחסת לאופיו של המלך לאור הסיפור : - "הוא היה טוב לב וחכם" 1 = תשובה חלקית : - הוא היה חכם - הוא היה טוב =0 תשובה שגויה	יישום וביקורת	6 מה דעתך על שלמה המלך?

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ו'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה

מתוך: מבחן בעברית לכיתה ו', משרד החינוך מחוז דרום

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

סיפור עם

מעשה במלך אחד, שציווה לתלות אדם שנתפס גונב. אמר הגנב שהוא מוכן לקבל את העונש המגיע לו, אבל הוא מבקש להציג בפני המלך חכמה נפלאה, שרק הוא יודע אותה. הוא רוצה ללמדה את המלך לפני מותו, כדי שהמלך יוכל להשתמש בה. שאל אותו המלך: "מה היא אותה חוכמה?" ענה הגנב, שהוא יודע איך לזרוע גרעין של תפוח או של פרי אחר ולאחר חצי שעה ינבט הגרעין ויצמח ממנו עץ גדול מלא פירות. התפלא המלך מאוד והזמין את המְשֻׁנָּה לְמַלְךְ ואת שר האוצר אל גינת הארמון, כדי שיראו את המעשה המופלא.

הביאו לגנב גרעין של פרי. הוא הִשְׁךָה את הגרעין במים, וכעבור חצי שעה אמר: "עכשיו צריך לזרוע את הגרעין באדמה, כדי שיצמח ממנו בעוד חצי שעה אילן גדול, אך האדם שיזרע את הגרעין צריך להיות איש נְקִי כְּפִים, שלא גנב אף פעם בחייו. אבל אם יתברר, שגנב אפילו פעם אחת, העץ לא יצמח." "אני, למשל", הוסיף הגנב ואמר: "לא יכול לזרוע את הגרעין, כי הייתי גנב כל חיי".

פנה הגנב אל המשנה למלך וביקש ממנו לזרוע את הגרעין. הִמְשֻׁנָּה התנגד ואמר: "לא אשקר ואספר לכם שבילדותי גנבתי כסף מאבי, ולכן אינני מתאים למשימה". פנה הגנב אל שר האוצר והציע לו לזרוע את הגרעין. ענה השר: "אני שר האוצר של המלך. אני אחראי לכספים רבים. פעם אחת לא התאפקתי והכנסתי לכיסי סכום גדול ולכן אינני מתאים למשימה".

פנה הגנב את המלך ואמר לו: "אדוני המלך, אתה תזרע את הגרעין". ענה המלך: "בילדותי ראיתי אצל אמי המלכה שרשרת זהב משובצת יהלומים וגנבתי אותה ממנה. לכן גם אני אינני מתאים למשימה. נביא אדם אחר".

כששמע הגנב את דברי השלושה, נפל לרגלי המלך ואמר: "אדוני המלך, שר האוצר שלך סיפר שגנב מכספך, המשנה למלך הודה שגנב מאביו בילדותו, ואפילו אתה, אדוני המלך הודית שגנבת מאמך המלכה. אם כך, מדוע אתה מבקש לתלות אותי על שגנבתי? הרי אני עשיתי זאת, מכיוון שאני אדם עני והייתי רעב ללחם". התבייש המלך והבין, כי בחכמה פעל הגנב. המלך ביטל את העונש ושלח את האיש לחופשי.

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ו' - סיפור עם

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

1. מדוע ציווה המלך לתלות את האדם?

---

2. מאיזו חוכמה הציע האדם ללמד את המלך?

---

3. מדוע התפלא המלך מהחכמה עליה סיפר הגנב?

---

4. מדוע הציע הגנב לכל אחד מאנשי המלך לזרוע את הגרעין באדמה? מה רצה להוכיח?

---

5. המלך החליט לבטל את העונש ושלח את האדם לחופשי. מה דעתך על החלטת המלך לשחרר את האדם ולא להעניש אותו על מעשיו? הסבר

---

6. האם לדעתך נהג המלך בחוכמה כאשר חשף את מעשיו בילדותו? הסבר מדוע.

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיוול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:
אין להסתפק בתוצאות המחוון כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ו' - סיפור עם

השאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
1 מדוע ציווה המלך לתלות את האדם?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה המעידה על כך שהבין שהאדם פשע- גנב והעונש על גניבה הוא תלייה - המלך ציווה לתלות את האדם כי הוא אנס וכך הצנישו על אגיה 1 = תשובה המתייחסת רק למעשה הגניבה - כי הוא אנס 0 = תשובה שגויה	0-2
2 איזו חוכמה הציע האדם ללמד את המלך?	הבנת המשמעות הגלויה	2 = תשובה המעידה על הבנת הפלא במהירות צמיחת האילן - האדם הציע למלך לעשות דבריו שבעבור חצי שנה הופק לעצם מניח פירות. - האדם הציע למלך דבריו קסט עומח במהירות לעצם 1 = תשובה חלקית שמתייחסת למעשה השתילה ולא מתייחסת לפלא- לקצב צמיחת העץ - לעשות עצם 0 = תשובה שגויה	0-2
3 מדוע התפלא המלך מהחכמה עליה סיפר הגנב?	הבנת המשתמע	2 = תשובה המעידה על ההבנה שהצעתו של הגנב אינה הגיונית ומנמק מדוע אינה הגיונית - המלך התפלא מכיוון שלא האיוני/לא מצאאותי להנמיט זרעים ולהצמיח עצם בחצי שנה 1 = תשובה חלקית רק לעובדה שה"חכמה" של הגנב אינה הגיונית/נכונה - המלך התפלא כי החכמה שסיפר האנס לא אמיתית/לא נכונה 0 = תשובה שגויה	0-2
4 מדוע הציע הגנב לכל אחד מאנשי המלך לזרוע את הגרעין באדמה? מה רצה להוכיח?	הבנת המשתמע	2 = תשובה המתייחסת להבעת עמדה (שלילית או חיובית) והסבר מותאם 1 = תשובה המתייחסת להבעת עמדה ללא הסבר מותאם - הוא רצה להראות שעם המלך ואנשי המלך אנו 0 = תשובה שגויה	0-2
5 המלך החליט לבטל את העונש ושלח את האדם לחופשי. מה דעתך על החלטת המלך לשחרר את האדם ולא להעניש אותו על מעשיו? הסבר.	יישום וביקורת	2 = תשובה המתייחסת להבעת עמדה (שלילית או חיובית) והסבר מותאם - המלך נהג כהלכה כי הבין שהוא חייב לעצם דואמא לעריו. - המלך נהג כהלכה כי הבין שאין אדם מופשט. - אדם אנושי רמי מאלה יכולים לחטא. - המלך טעה, מכיוון שעליו לקיים את החוקים. - המלך טעה מכיוון שהוא צריך לעמוד מאחורי ההחלטות שלו ולא ניתן לבטל החלטת מלך. 1 = תשובה המתייחסת להבעת עמדה ללא הסבר מותאם - המלך היה טוב למה צדק - המלך טעה, לא צדק 0 = תשובה שגויה	0-2

0-2	=2 תשובה המתייחסת להבעת עמדה והסבר מותאם - <i>המלך לא נהג בחכמה מכיוון שהודה ששה</i> <i>מצה דומה לזה ששה הנג ומצניש אותו על</i> <i>כך</i> =1 תשובה המתייחסת להבעת עמדה ללא הסבר מותאם - <i>המלך טעה כי אם הוא אנה ביגדותו</i> = 0 תשובה שגויה	יישום וביקורת	6 האם לדעתך נהג המלך בחוכמה כאשר חשף את מעשיו בילדותו? הסבר מדוע

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ו'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה

מתוך: משרד החינוך המזכירות הפדגוגית

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

ששת העיוורים / סיפור-עם הודי עתיק

היה היה פעם כפר הודי, שכל התושבים בו היו עיוורים. יום אחד הלכו לטייל שישה אנשים מהכפר, בדרך פגשו איש רוכב על פיל.

האנשים שמעו בעבר על פילים, אך מעולם לא התקרבו לבעל חיים כזה, עכשיו ביקשו מהרוכב להרשות להם לגעת בחיה האדירה. הם רצו לחזור לכפר ולספר לכולם איך נראה פיל.

הרוכב הסכים והוביל כל אחד מששת האנשים לחלק אחר בגופו של הפיל. העיוורים נגעו בחיה וליטפו אותה עד שידעו איך נראה פיל. הם חזרו לכפר נרגשים כדי לספר על חוויותיהם. אנשי הכפר התאספו סביבם לשמוע על הפיל.

האיש הראשון, שמישש את החזה של הפיל, אמר: "הפיל הוא כמו קיר גדול ועבה!"
"שטויות," אמר האיש השני, שנגע בחטים (בשיניים) של הפיל, "הפיל קצר למדי ומעוגל. הוא חלק מאוד וחד. לא הייתי משווה פיל לקיר אלא לחנית!"

האיש השלישי, שנגע באוזנו של הפיל, לא הסכים לדבריהם ואמר: "הפיל אינו דומה כלל לקיר או לחנית, הוא דומה לעלה ענק עשוי משטיח צמר עבה. הוא זז כשנוגעים בו."
"לא נכון!" אמר הרביעי, אשר ליטף את החדק, "אומר לכם איך נראה הפיל – הוא דומה לנחש ענקי!"

החמישי הביע התנגדות נמרצת. הוא נגע באחת מרגלי הפיל וסיכם: "הפיל עגול ועבה כמו עץ."
העיוור השישי, שניתן לו לרכוב על גבו של הפיל, מחה: "האם אף אחד מכם אינו יכול לתאר נכונה את הפיל! הרי הוא כמו הר ענק מתנודד מצד לצד!"

ועד עצם היום הזה העיוורים ממשיכים להתווכח, ואף אחד בכפר אינו יודע איך נראה הפיל. כך קורה לעתים קרובות בוויכוחים בין בני אדם, הם בעצם מתווכחים על פיל, שאף אחד מהם לא ראה במלואו ולא נגע בכל גופו.

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ו' – ששת העיוורים

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

ג. כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. מה מיוחד בכפר ההודי?

---

2. מדוע רצו האנשים לגעת בפיל?

---

3. מדוע חזרו העיוורים נרגשים לכפר?

---

4. מדוע כל עיוור תיאר את הפיל באופן שונה?

---

5. בסיפור נאמר: "כך קורה לעתים קרובות בוויכוחים בין בני אדם, הם בעצם מתווכחים על פיל,

שאף אחד מהם לא ראה במלואו ולא נגע בכל גופו".

מה אתה למד על בני האדם ממשפט זה ?

6. מה דעתך על התנהגותם של העיוורים?

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיוול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות?

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות במשימה זו	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:

אין להסתפק בתוצאות המבחן כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחוויו למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ו' – ששת העיוורים

השאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
1 מה מיוחד בכפר ההודי?	הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המתייחסת לייחודיות של הכפר שכל תושביו עיוורים שלא ראו פיל מימיהם - כל תושבי הכפר היו ציוריים ואימהם לא ראו פיל 1= תשובה חלקית המתייחסת לעובדת היותם עיוורים או לכך שלא ראו פיל - הם היו ציוריים - הם לא ראו מצולם פיל 0 = תשובה שגויה	0-2
2 מדוע רצו האנשים לגעת בפיל?	הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המתייחסת לכך שהעיוורים לא ראו פיל ורצו לדעת כיצד נראה ולספר לאנשי הכפר - הם רצו לגעת בפיל כדי לדעת איך נראה ולחזק את הכפר ולספר לכולם איך נראה פיל. 1= תשובה המתייחסת לחלק מהסיבה - כי לא ידעו איך נראה פיל 0= תשובה שגויה	0-2
3 מדוע חזרו העיוורים לכפר?	הבנת המשתמע	2= תשובה המתייחסת לסיבת ההתרגשות של העיוורים - הם חזרו נרגשים כי נאצו בפיל וחשבו שהצליחו להבין איך נראה פיל ויוכלו לספר לאנשים בכפר איך הוא נראה 1= תשובה המתייחסת רק לעובדת המפגש עם הפיל - כי הם "ראו" פיל - כי הם פגשו פיל 0= תשובה שגויה	0-2
4 מדוע כל עיוור תיאר את הפיל באופן שונה?	הבנת המשתמע	2= תשובה המתייחסת לכך שכל עיוור מישש חלק אחר בגוף הפיל ותיאר רק את החלק שמישש - כל אחד תיאר מהו אחר כי כל אחד מישש חלק אחר ושונה באזור הפיל 1 = תשובה המתייחסת רק לעובדה שחלקי הגוף של הפיל שונים - כי החלקים באזור הפיל שונים 0 = תשובה שגויה	0-2
5 מה אתה למד על בני האדם ממשפט זה?	יישום וביקורת	2= תשובה המתייחסת להכללה בעקבות האנלוגיה שבין התנהגות העיוורים לבין התנהגותם של בני אדם בזמן וויכוח - בני האדם כמו הציוריים מתווכחים מבלי להבין למה באמת מתכוונים האחרים 1= תשובה המתייחסת לדמיון בין העיוורים לבנה"א באופן כללי - בני האדם מתווכחים כמו הציוריים 0 = תשובה שגויה	0-2
6 מה דעתך על התנהגותם של העיוורים?	יישום וביקורת	2= תשובה המסבירה את הבעייתיות בהתנהגותם של העיוורים - הציוריים לא ניסו להבין מדוע כל אחד רואה את הפיל באופן שונה - כל אחד מהציוריים חשב שהוא צודק מבלי לנסות להבין למה חבריו רואים את הפיל אחרת ממנו 1= תשובה הכוללת שיפוטיות בלבד - הם היו עקשנים - הם לא הקשיבו אחד לשני - התנהגותם הייתה טיפסית/אנוכית 0 = תשובה שגויה	0-2

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכיתה ז'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה.

מתוך: מגוון, כתה ז'. מקראה לספרות לכיתה ז', הוצאת "תל".

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

מהו רווח יקר

מעשה בבן יחיד, שהוריו אהבוהו מאוד. אולם אביו התאמץ לטעת בו מידות של חריצות, תבונה ואומץ לב, ואילו אמו הייתה מפנקת אותו ומרגילה אותו לנוחות ולחוסר מעש. כאשר בגר הנער וראה שחבריו עוסקים בפרנסות שונות, פנה אל אביו וביקש שייתן לו כסף כדי להשקיע במסחר.

אמר לו אביו: "בקשתך רצויה ויקרה בעיני אולם אתן לך את מבוקשך רק לאחר שתביא לי מטבע זהב שהשתכרת בעצמך"

התחיל הבחור חושב מחשבות ומחפש דרכים להשתכר מטבע זהב. חסה עליו אמו ונתנה לו. הלך הבן ונתנה לאביו. נטל האב את מטבע הזהב, זרק אותה, ואמר לבנו: "לך והשתכר עוד אחת".

ישוב חסה האם על בנה ונתנה לו מטבע זהב. הביא הבן את המטבע לאביו, אך הלה השליך גם אותה ואמר: "לך והשתכר עוד מטבע זהב".

כך חזר הדבר ונשנה פעמים רבות, עד שאזלו המטבעות של האם. אמרה האם לבנה: "צר לי, בני, אולם אין בידי עוד כסף לתת לך, וכוונותי של אביך נעלמו ממני. מי יודע כמה מטבעות זהב עוד יזרוק, עד אשר יסכים למלא את בקשתך"

יצא הבחור לשוק ועסק בסבלות: הרים משאות, כיתף סחורות, העביר סלים, הטעין חמורים, והשתכר פרוטה אחר פרוטה, עד שנצטברו למטבע זהב. אז בא אל אביו ושם לפניו חופן של מעות, מהוהות ושחוקות. לקח האב את המעות ורצה לזרוק גם אותן. קפץ הבחור, תפסו בידו וצעק: "חלילה לך לזרוק! עמל רב השקעתי במעות אלו!"

קרנו פניו של האב ואמר בשמחה: "עתה ידעתי כי אמנם עמלת כדי להשיג סכום זה. ועל כן יקר הוא בעיניך, וכיוון שכבר הכרת ערכו של עמל, ושל רווח הבא מעמל, אני נותן לך את הכסף הדרוש לך, וליבי סמוך ובטוח כי לא תבזבז אותו לריק, ותעשה בו שימוש נכון ומועיל."

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ז' – מהו רווח יקר

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

שאלה כללית: מה דעתך על הסיפור? הסבר/הסבירי.

ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. תאר את יחסו של האב ויחסה של האם אל בנם?

---

2. מהו התנאי שהתנה האב לבנו כאשר ביקש ממנו כסף?

---

3. מדוע לדעתך התנה האב תנאי שייתן לבנו כסף רק אם ירוויח מטבע זהב בעצמו?

---

4. מדוע לדעתך זרק האב את המטבע בכל פעם שהביאו הבן?

---

5. מה דעתך על הדרך שבה בחר לחנך את בנו? הסבר.

---

6. מה רצה המספר שנלמד מן הסיפור?

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיוול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:

האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות?

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:

אין להסתפק בתוצאות המבחן כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ז' – מהו רווח יקר

השאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
1 תאר את יחסו של האב ויחסה של האם אל בנם.	הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המתארת את היחס של האב ואופן חינוכו, ואת יחסה של האם אל הבן: - האב ניסה ללמד אותו להיות חרוץ, אחיץ ונבון, והאב פינק אותו. - האב ניסה להכניס בו חריצות, אומץ ותבונה והאב פינק אותו ונתנה לו את כל מוקשו. 1= תשובה המתארת את יחסם באופן חלקי או כללי: - האב דרש ממנו להתאמץ. - האב פינק אותו - האב היה קשוח. 0= תשובה שגויה	0-2
2 מהו התנאי שהתנה האב לבנו כאשר ביקש ממנו כסף?	הבנת המשמעות הגלויה	2= תשובה המתארת את התנאי שהאב התנה לבנו: - האב הבטיח לבנו שיתן לו כסף רק אם הוא ירלווה בכוחות עצמו מטהר להב. 1= תשובה כללית: - האב רצה שהבן ירלווה כסף בעצמו. 0= תשובה שגויה	0-2
3 מדוע לדעתך התנה האב תנאי שייטן לבנו כסף רק אם ירוויח מטבע זהב בעצמו?	הבנת המשמעות	2= תשובה המתייחסת לכך שזו היתה דרך חינוכו של האב: - כך האב רצה לחנך את בנו לחריצות וחכמה. - האב ניסה ללמד אותו להרוויח בעצמו כסף, שיהיה חרוץ ולא יקבל דבר בלי להתאמץ. 1= תשובה חלקית וכללית: - כדי שלא יהיה מפונק - כדי שיהיה חרוץ 0= תשובה שגויה	0-2
4 מדוע לדעתך זרק האב את המטבע בכל פעם שהביאו הבן?	הבנת המשמעות	2= תשובה המתייחסת לכך שהאב ניסה לבדוק האם הבן התאמץ להשיג את הכסף והרוויח אותו בעצמו: - האב רצה לבדוק אם הבן הרוויח את הכסף בכוחות עצמו - האב רצה להוכיח לבנו שהוא לא מצריק כסף שקיבל אלא כסף שצמד קשה בשבילו 1= תשובה חלקית וכללית: - האב רצה לחנך את בנו - האב רצה לבדוק אם הבן התנאי שהתנה 0= תשובה שגויה	0-2
5 מה דעתך על הדרך שבה בחר לחנך את בנו? הסבר.	יישום וביקורת	2= תשובה שיש בה ביקורת חיובית או שלילית על התנהגותו של האב ודרך חינוכו: - לדעתי הוא צדק נכון כי ח'נך אותו להיות חרוץ ולהרוויח כסף בעצמו. - לדעתי הוא לא צדק והיה קשוח עם הבן, כי הוריס צריכים לעזור לבן שלהם. 1= תשובה כללית או חלקית: - הוא צודק/הוא מחנך אותו - הוא לא צודק/ הוא קשוח 0= תשובה שגויה	0-2

0-2	2 = תשובה המעידה על הבנה של מוסר ההשכל מן הסיפור: - <i>עשׂו מאד לִהְיוֹת חרוץ ואמיץ ולהרוויח כסף</i> <i>בכוחות עצמו</i> - <i>עשׂו לחנק ילדים לעצמאות וחריצות</i> 1 = תשובה חלקית או כללית: - <i>עשׂו לחנק ילדים ולא לפנק אותם</i> - <i>עשׂו לא לוותר לילדים</i> 0 = תשובה שגויה	יישום וביקורת	6 מה רצה המספר שנלמד מן הסיפור?

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכתה ז' **הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה**

מתוך : אגדות בורמה, עיבוד : אדיר כהן, "מגוון" לכיתה ז'.

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

גזר-דין של מספריים

בבורמה הרחוקה נהגו השופטים להביא את התובעים והנתבעים למקדש אחד, ובו היו מספריים ענקיים. כל אחד מן הצדדים במשפט היה שם את ידיו בין שני להבי המספריים, וטוען טענותיו בפניהם. וראה זה פלא, המספריים קצצו את ידיו של מי שאמר דבר שקר. לכן פחדו השקרנים מלהסתבך במשפט. הם ידעו, שהמספריים המופלאים יגזרו דין מוות, ויענישו קשות דובר השקר.

יום אחד יצא סוחר לדרך רחוקה, הוא ביקש משומר הסף במנזר נידח לשמור עבורו כד זהב, עד שיחזור מדרכו. הסוחר האמין שרכושו נמצא בידיים נאמנות, כי לא ידע שהאיש מושחת ורודף בצע.

לאחר שיצא הסוחר לדרכו החל השומר לתכנן תכניות כיצד יגנוב את הכד מבלי להיענש. הוא חיפש דרך להערים על המספריים המופלאים, כך שיוכל ליהנות מן הזהב מבלי להסתכן בעונש. חשב ומצא : הוא התיר את הכד ויצק את הזהב לתוך קנה חלול. לאחר מכן סתם את פתח הקנה, והנה מקל הליכה.

לאחר זמן חזר הסוחר מדרכו ובא לבקש את כד הזהב. היתמם השומר ואמר : "הרי החזרתי לך את הכד!" כעס הסוחר ופנה לעזרת בית הדין.

השופטים החליטו להעמיד את שני הצדדים בפני המספריים המופלאים. הסוחר הניח את ידיו בין להבי המספריים ואמר : "לפני שיצאתי לדרכי הפקדתי למשמרת את כד הזהב בידי הנתבע. שחזרתי, סירב האיד לתת לי את רכושי, וטען כי החזירו לי."

הקהל הרב שהתאסף במקדש, התבונן במתיחות במספריים המופלאים, וחיכה לגזר דינם. הלהבים לא זעו ולא נעו.

ואז נקרא הנתבע לגשת אל המספריים. הוא קם לאט ממקומו, קרב אל הסוחר ואמר : "החזק בטובך את המקל עד שאחזור." הסוחר התמים לקח את המקל. אז שם השומר את ידיו בין להבי המספריים ואמר : "נכון שהסוחר הפקיד בידי כד זהב, אך אני נשבע שהזהב נמצא עכשיו בידי." "

ושוב רגש הקהל והתבונן בדריכות במספריים. אך להפתעת הכול לא זעו להבי המספריים ולא נעו ממקומם.

השופטים הנדהמים הביטו זה בזה. מה קורה כאן? הרי לא ייתכן ששני הצדדים- התובע והנתבע- צודקים!

הקהל קרא בזעם: "בוז למספריים! כבר אינם שופטים משפט צדק! הם לא גילו את השקרן ולא הענישו אותו."

רק לאחר זמן התאוששו השופטים מתדהמתם. אמר האחד: "המספריים לא טעו. הנתבע הערים עליהם בוודאי."

"איך זה?" קרא השופט השני.

"השומר טען שהזהב נמצא בידי הסוחר!" ענה הראשון.

"אם כן, הזהב אכן נמצא בידי הסוחר שעה שהשמש אמר זאת, כשידיו נתונות בין להבי המספריים," אמר השופט השלישי.

ואז צעק הראשון בהתרגשות: "הרי השומר מסר לסוחר את מקלו טרם ניגש למספריים! אולי המקל חלול, והזהב נמצא בתוכו?"

מיד פקדו השופטים לשבור את המקל, וכך התגלתה התרמית. השופטים גזרו פה אחד: "השומר הרמאי שגזל את הזהב ואף הערים על המספריים המופלאים שבמקדש, ייענש בכל חומרת הדין."

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ז' – גזר דין של מספריים

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

א. מה דעתך על הסיפור? מה חשבת או הרגשת כשהקשבת לסיפור?

ב. ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

ג. כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. כיצד שימשו המספריים הענקיים במקדש בבורמה למשפט?

---

2. כיצד תכנן שומר הסף לגנוב את הזהב מבלי להיענש?

---

3. מדוע לדעתך לא זזו המספריים ככאשר השומר דיבר?

---

4. מה עזר לשופט הראשון להבין כי הזהב נמצא בתוך מקל ההליכה?

---

5. מה דעתך על התנהגותו של שומר הכד?

---

6. מה דעתך על צורת השיפוט המתוארת בסיפור? הסבר

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות?

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות	_____	9-12	6-8	0-5

הערה חשובה:

אין להסתפק בתוצאות המחווך כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ז' - גזר דין של מספריים

השאלה	מיומנות נבדקת	רמות הביצוע	הציון
1 כיצד שימשו המספריים הענקיים במקדש בבורמה למשפט?	הבנת המשמעות הגלויה	=2 תשובה מלאה המתארת כיצד "שפטו" בעזרת המספריים: - הנשפטים של ידית בן להבי המספריים, ואי שיקר, המספריים קצו את ידיו, וכך יצאו השופטים מ' הנאשם'. =1 תשובה חלקית וכללית: - המספריים קצו ידית - המספריים הראו השופטים מ' הנאשם =0 תשובה שגויה	0-2
2 כיצד תכנן שומר הסף לגנוב את כד הזהב מבלי להיענש?	הבנת המשמעות הגלויה	=2 תשובה המתארת את הדרך המתוכננת בה "גנב" את כד הזהב: - הוא התיק את הכד ואת הנהג הסתיר בתוך מקף חלול. =1 תשובה חלקית או כללית: - הוא שם את הנהג במקף - הוא האיס את הכד ולקח את הנהג =0 תשובה שגויה	0-2
3 מדוע לדעתך לא זזו המספריים כאשר השומר דיבר?	הבנת המשתמע	=2 תשובה המעידה על ההבנה של התרמית של השומר: - כי השומר שם את המקף עם הנהג בידיו של הסוחר, ולכן כשאמר שהנהג אצלו, לו היתה האמת - כי הנהג היה בתוך המקף, והמקף היה בידיו הסוחר, ולו האמת =1 תשובה חלקית או כללית: - כי הנהג היה במקף - כי הנהג היה אצל הסוחר =0 תשובה שגויה	0-2
4 מה עזר לשופט הראשון להבין כי הזהב נמצא בתוך מקל ההליכה?	הבנת המשתמע	=2 תשובה המעידה על הבנה של התחכום במעשה השומר: - הוא נזכר שהשומר הצביר את המקף לסוחר לפני שדיבר וכך אז אמר שהנהג בידיו של הסוחר, לכן הבין שהנהג באמת בידיו של הסוחר, בתוך המקף שהוא קיבל מהשומר =1 תשובה חלקית או כללית: - המספריים לא זזו, וזה אומר שהוא צדק - הוא נתן לו את המקל לפני שדיבר =0 תשובה שגויה	0-2
5 מה דעתך על התנהגותו של שומר הכד?	יישום וביקורת	=2 תשובה המתייחסת להיותו נוכל, אך מתווכחם. - השומר היה שקרן/רמאי/נוכל, אבל הוא היה גם חכם/ מתווכחם. =1 תשובה חלקית או כללית: - השומר היה שקרן/נוכל/רמאי	0-2

	- השומר היה חכם/מתוחכם/ערמומי =0 תשובה שגויה		
0-2	=2 תשובה הכוללת הבעת דיעה חיובית או שלילית לגבי השיפוט באמצעות המספריים, עם נימוק: - זו צורת שיפוט אכזרית מאד, כי קוצצים את ידי הנאשם וככה מוכיחים את אשמתו - זו צורת שיפוט טובה, כי ככה יודעים מי הנאשם =1 תשובה כללית: - זו שיטה אכזרית/גרועה - זו שיטה טובה =0 תשובה שגויה	יישום וביקורת	6 מה דעתך על צורת השיפוט המתוארת בסיפור? הסבר

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכתה ח'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה

מתוך: מקראה "שורשים וכנפיים", הוצאת "כנרת"

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

לשבור את החזיר / אתגר קרת

אבא לא הסכים לקנות לי בובה של בארט סימפסון. אמא דווקא כן רצתה, אבל אבא לא הסכים לי, אמר שאני מפונק. "למה שנקנה, הא?" אמר לאמא. "למה שנקנה לו? הוא רק עושה פיפס ואת כבר קופצת לדום". אבא אמר שאין לי כבוד לכסף, ושאל אם אני לא אלמד את זה כשאני קטן אז מתי אני כן אלמד? ילדים שקונים להם בקלות בובות של בארט סימפסון גדלים אחר כך להיות פושטקים שגונבים מקיוסקים, כי הם מתרגלים שכל מה שהם רק רוצים בא להם בקלות. אז במקום בובה של בארט הוא קנה לי חזיר מכוער מחרסינה עם חור שטוח בגב, ועכשיו אני אגדל להיות בסדר, עכשיו אני כבר לא אהייה פושטק.

כל בוקר אני צריך לשתות עכשיו כוס שוקו, אפילו שאני שונא. שוקו עם קרום זה שקל, בלי קרום זה חצי שקל ואם אני ישר אחרי זה מקיא אז אני לא מקבל שום דבר. את המטבעות אני מכניס לחזיר בגב, ואז, כשמנערים אותו הוא מרשרש. כשבחזיר יהיו כבר כל כך הרבה מטבעות שכשינערו אותו לא יהיה רעש אז אני אקבל בובה של בארט על סקייטבורד. זה מה שאבא אומר, ככה זה חינוכי.

החזיר דווקא נחמד, האף שלו קר כשנוגעים בו והוא מחייך ושדוחפים לו את השקל בגב וגם כשדוחפים לו רק חצי שקל, אבל מה שהכי יפה זה שהוא מחייך גם כשלא. המצאתי לו גם שם, אני קורא לו פסחזון, על שם איש אחד שפעם גר בתיבת דואר שלנו ושאלנו את הצליח לקלף לו את המדבקה. פסחזון הוא לא כמו הצעצועים האחרים שלי, הוא הרבה יותר רגוע, בלי אורות וקפיצים ובטריות שנוזלות לו בפנים. רק צריך לשמור עליו שלא יקפוז מהשולחן למטה.

"פסחזון, תיזהר! אתה מחרסינה" אני אומר לו כשאני קולט אותו מתכופף קצת ומסתכל על הרצפה, והוא מחייך אליי ומחכה בסבלנות עד שאוריד אותו ביד. אני מת עליו כשהוא מחייך, רק בשבילו אני שותה את השוקו עם הקרום כל בוקר, בשביל שאוכל לדחוף לו את השקל בגב ולראות את החיוך שלו לא משתנה חצי. "אני אוהב אותך, פסחזון", אני אומר לו אחרי זה, "פייר, אני אוהב אותך יותר מאבא ואמא. ואני גם יאהב אותך תמיד, לא חשוב מה, אפילו אם תפרוץ לקיוסקים. אבל דיר בלאק אם אתה קופץ מהשולחן".

אתמול אבא בא, הרים את פסחזון מהשולחן והתחיל לנער אותו הפוך ובפראות. "תיזהר אבא" אמרתי לו "אתה עושה לפסחזון כאב בטן". אבל אבא המשיך. "הוא לא עושה רעש, אתה יודע מה זה אומר יואבי? שמחר תקבל בארט סימפסון על סקייטבורד." "יופי אבא", אמרתי "בארט סימפסון על סקייטבורד, יופי. רק תפסיק לנער את פסחזון, זה עושה לו להרגיש רע". אבא החזיר את פסחזון למקום והלך לקרוא לאמא. הוא חזר אחרי דקה כשביד אחת הוא גורר את אמא וביד השנייה הוא מחזיק בפטיש. "את רואה שצדקתי", הוא אמר לאמא, "ככה הוא יידע להעריך דברים,

נכון יואבי?" "בטח שאני יודע", אמרתי, "בטח, אבל למה פטיש?", "זה בשבילך", אמר אבא ושם לי את הפטיש ביד. "רק תיזהר". "בטח שאני אזהר" אמרתי ובאמת נזהרתי אבל אחרי כמה דקות לאבא נמאס והוא אמר "נו, תשבור כבר את החזיר". "מה?" שאלתי "את פסחזון?" "כן, כן את פסחזון" אמר אבא. "נו, תשבור אותו. מגיע לך הבארט סימפסון, עבדת מספיק קשה בשבילו".

פסחזון חייך אלי חיוך עצוב של חזיר מחרסינה שמבין שזה הסוף שלו.

שימות הבארט סימפסון, שאני אתן עם הפטיש בראש לחבר? "לא רוצה סימפסון". החזרתי לאבא את הפטיש: "מספיק לי פסחזון". "אתה לא מבין", אמר אבא "זה באמת בסדר, זה חינוכי, בוא אני אשבור אותו בשבילך". אבא כבר הרים את הפטיש ואני הסתכלתי על העיניים השבורות של אמא ועל החיוך העייף של פסחזון וידעתי שהכול עליי, אם אני לא אעשה כלום הוא מת. "אבא" תפסתי לו ברגל, "מה יואבי?" אמר אבא, כשהיד עם הפטיש עוד באוויר. "אני רוצה עוד שקל, בבקשה", התחננתי. תן לי עוד שקל לדחוף לו מחר, אחרי השוקו. ואז לשבור, מחר, אני מבטיח. "עוד שקל"? חייך אבא ושם את הפטיש על השולחן, "את רואה? פיתחתי אצל הילד מודעות". "כן, מודעות", אמרתי, "מחר". היו לי כבר דמעות בגרון.

אחרי שהם יצאו מהחדר חיבקתי את פסחזון חזק חזק ונתתי לדמעות לבכות. פסחזון לא אמר כלום, רק רעד לי בשקט בידיים, "אל תדאג" לחשתי לו באוזן "אני אציל אותך".

בלילה חיכיתי שאבא יגמור לראות טלוויזיה בסלון וילך לישון. ואז קמתי בשקט-בשקט והתגנבתי ביחד עם פסחזון מהמרפסת. הלכנו המון זמן ביחד בחושך עד שהגענו לשדה עם קוצים. "חזירים מתים על שדות" אמרתי לפסחזון כששמתי אותו על הרצפה על השדה, "במיוחד על שדות עם קוצים. יהיה לך טוב כאן". חיכיתי לתשובה אבל פסחזון לא אמר כלום, וכשנגעתי לו באף בתור שלום רק תקע בי מבט עצוב. הוא ידע שלא יראה אותי לעולם.

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ח' – לשבור את החזיר

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

שאלה כללית: מה דעתך על הסיפור? הסבר/הסבירי.

ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

1. מהי המטרה אליה שאף הילד, ולמענה היה מוכן לעשות הכל?

---

2. מהי דרך החינוך של האב? כיצד אתה יודע זאת?

---

3. תאר את הקשר שנוצר בין הילד לפסחזון?

---

4. כיצד הציל הילד את פסחזון?

---

5. בהצלחתו של פסחזון הפסיד הילד דבר חשוב, מהו הדבר שהפסיד?

לאחר שאלות ההבנה - שאלת כיוול/ניטור ההבנה

שאל/י את התלמיד:
האם הסיפור היה קל/קשה להבנה? אתה חושב שענית היטב על השאלות?

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בחמש השאלות	_____	7-10	5-6	0-4

הערה חשובה:
אין להסתפק בתוצאות המבחן כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ח' – לשבור את החזיר

תשובה שגויה = 0 נקודות

תשובה חלקית = 1 נקודות

תשובה מלאה = 2 נקודות

שאלה	מחווון
מהי המטרה אליה שאף הילד, ולמענה היה מוכן לעשות הכל?	תשובה חלקית - לחסוך כסף. תשובה מלאה- לחסוך כסף לקנייה של בובת בארט סימפסון.
מהי דרך החינוך של האב? כיצד אתה יודע זאת?	תשובה חלקית- האב לא קנה לילד את הבובה של בארט. תשובה מלאה- האב קשוח עם בנו, הוא אינו קונה לו את מה שרוצה והוא מכריח אותו לשתות שוקו.
תאר את הקשר שנוצר בין הילד לפסחזון?	תשובה חלקית- פסחזון היה קופת חסכון למען השגת המטרה. תשובה מלאה- הילד התייחס אליו בדאגה ושמר עליו.
כיצד הציל הילד את פסחזון?	תשובה חלקית- ביקש מאבא לא לשבור את פסחזון. תשובה מלאה- ביקש מאבא שקל נוסף וכך הרוויח יום נוסף.
בהצלחתו של פסחזון הפסיד הילד דבר חשוב, מהו הדבר שהפסיד?	תשובה חלקית- הילד הפסיד את פסחזון. תשובה מלאה- הילד הפסיד את כל הכסף שחסך.

טקסט להערכה של הבנת הנשמע לכתה ח'

הטקסט והשאלות מיועדים להקראה ע"י המורה

מתוך: אושר סמוי, קלאריס ליספקטור (תרגמה מפורטוגזית מרים טבעון), הוצאת הספרייה החדשה 2001

הנחיה לתלמיד: אקרא לך את הספור. הקשב היטב. אחר כך אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

אושר סמוי

היא היתה שמנה, נמוכה, מנומשת, והיה לה שיער מקורזל מדי, נוטה לגיינג'י.

היא היתה ממלאת את שני כיסי החולצה מעלה לחזה בסוכריות. אבל היה לה מה שכל ילד זולל ספרים היה רוצה שיהיה לו "אבא בעל חנות ספרים".

היא לא הפיקה מזה הרבה תועלת. ואנחנו עוד פחות ממנה: אפילו לימי הולדת, במקום שלפחות תביא איזה ספר זול, היתה נותנת לנו גלויה מהחנות של אביה, ונוסף לכל דווקא גלויה מעיר מגורינו, עם הגשרים שלה המוכרים לכולנו, ומאחור היתה כותבת באותיות מסולסלות ומעוטרות במלים כגון "ליום ההולדת" ו"ברכות".

מדחים איזה כישרון היה לה לאכזריות. כל כולה היתה נקמנות טהורה מוצצת לה סוכריות בקולי קולות, איך שהילה הזאת כנראה שנאה אותנו. אותנו שהיינו באופן בלתי נסלח יפהפיות, גבוהות, פזורות שיער. עלי היא הפעילה את הרוע שלה בפראות מיוחדת. מרוב רצון לקרוא, אפילו לא שמתי לב להשפלות שלה: הוספתי לבקש ממנה שתשאיל לי את הספרים שלא קראה.

עד שיום אחד החליטה להפעיל עלי עינוי סיני. כבדרך אגב, סיפרה לי שקיבלה את הספר "תעלולי בעלת החוטם הסולד" מאת מונטירו לובאטו.

זה היה ספר עבה, ספר שנוצר כדי לחיות איתו, לאכול איתו, לישון איתו. הספר עלה יותר ממה שיכולתי להרשות לעצמי. היא אמרה לי שאעבור מחר בביתה והיא תשאיל לי את הספר.

עד ליום המחרת הפכתי להיות התגלמות הציפייה לספר: לא חייתי, חשתי כאילו אני מרחפת על גלים.

למחרת הלכתי לביתה, ממש רצתי. היא לא גרה בבית דירות, כמוני, אלא בבית פרטי. היא לא הזמינה אותי להיכנס. היא הסתכלה לי ישר בעיניים ואמרה שכבר השאילה את הספר לילדה אחרת ושחזור לקחת אותו מחר. מוכת הלם הסתלקתי משם לאט לאט, בלעד מהרה השתלטה עליי התקווה, ושבתי לנר ברחוב, כי זו היתה דרכי המזרה להתהלך ברחובות. סמכתי על ההבטחה שמחר אקבל את הספר.

אבל זה לא נגמר פשוט כך. המזימה הסודית של בתו של בעל חנות הספרים היתה שקטה ושטנית. למחרת שוב עמדתי בפתח ביתה, בחיוך ובלב הולם ושמעתי שוב את התשובה השקטה: הספר עדיין לא ברשותה, שחזור מחר. לא כל כך ידעתי אז איך אחר-כך, במהלך החיים, תחזור אצלי שוב ושוב בלב הולם הדרמה של "יום המחרת" שחוויתי אתה.

וכל זה נמשך כמה זמן? אני לא יודעת. הלכתי אליה יום-יום בלי להחסיר אפילו יום אחד. לפעמים היתה אומרת: שתדעי שהספר היה אצלי אתמול אחר הצהריים, אבל את באת רק הבוקר, אז כבר השאלתי אותו לילדה אחרת. ואני שבדרך כלל לא היו לי עיגולים שחורים סביב העיניים, הרגשתי שהם מחפרים לי מתחת לעיניים הנדהמות.

עד שיום אחד כשעמדתי בפתח ביתה ושמעתי את סירובה הופיעה אמה. היא התפללה על הופעתי היומיומית בביתה. היא ביקשה הסברים משתינו. לאמה היה יותר ויותר מוזר שהיא לא מצליחה להבין. עד שהבינה – האם הטובה הזו. היא פנתה אל בתה ובהפתעה אדירה קראה: הרי הספר הזה בכלל לא יצא מהבית, ואת אפילו לא רצית לקרוא אותו!

והכי גרוע מבחינת האישה הזאת לא היה הגילוי של מה שקרה. אלא כנראה הגילוי המבעית איזו בת יש לה. היא הביטה בנו בשתיקה ואמרה לביתה בשקט: "את תשאילי לה את הספר ברגע זה" ולי אמרה: "את יכולה להחזיק בו כמה זמן שאת רוצה". אתם מבינים? זה היה שווה יותר מנתינת הספר: "כמה זמן שאני רוצה". זה כל מה שאדם גדול או קטן מסוגל לרצות.

הייתי מסוחררת, וכך קיבלתי את הספר לידי. אני חושבת שלא אמרתי כלום. תפסתי את הספר. לא הסתלקתי משם בניתורים כמו תמיד. אחזתי אותו בשתי הידיים ואימצתי אותו אל ליבי. ליבי היה חם ומהורהר.

כשהגעתי הביתה לא התחלתי לקרוא. העמדתי פנים שהוא לא אצלי. שעות עברו עד שפתחתי אותו, קראתי כמה שורות נפלאות, סגרתי אותו שוב, הלכתי להסתובב בבית, התעכבתי עוד כשהלכתי לאכול ושוב פתחתי אותו לכמה רגעים.

הייתי מאושרת, האושר יהיה תמיד סמוי. ריחפתי בעננים, הייתה בי תערובת של גאווה וביישנות.

מדי פעם התיישבתי בערסל, עם הספר פתוח בחיקי, בלי לגעת בו.

לא הייתי עוד ילדה עם ספר: הייתי אישה עם אהובה.

שאלות למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ח' – אושר סמוי

אמרו לתלמיד: עכשיו אשאל אותך שאלות על הסיפור ואכתוב את התשובות שלך.

שאלה כללית: מה דעתך על הסיפור? הסבר/הסבירי.

ספר את הסיפור בקצרה במילים שלך.

כעת אשאל אותך עוד כמה שאלות על הסיפור ואכתוב את תשובותיך.

1. כיצד נוצר הקשר בין שתי הילדות?

---

2. מה עשתה המספרת בכל יום?

---

3. מה גרם למספרת להפסיק ללכת לביתה של הגיינג'ית?

---

4. מהו האושר הסמוי אותו מזכירה המספרת?

---

5. מדוע לדעתך התנהגה הגיינג'ית באופן "מרושע" כלפי המספרת?

---

6. מצאו בסיפור 4 משפטים הכוללים ביטויים של גוף ראשון יחידה :

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

יש לסכם את תוצאות המשימה בטבלה שלהלן:

ממד הביצוע	הביצוע	ביצוע תקין	ביצוע הדורש מעקב	ביצוע לא תקין
הציון הכולל בשש השאלות במשימה זו	_____	9-12	5-8	0-4

הערה חשובה:

אין להסתפק בתוצאות המחווך כפשוטן (תקין / דורש מעקב / לא תקין) אלא לבחון את התוצאות ע"פ רמות החשיבה השונות.

סיכום הממצאים:

יש להעריך את אופן ביצוע המשימה (כגון מוטיבציה ומידת העניין, הססנות במתן התשובה, מספר התיקונים העצמיים, נטייה לענות באימפולסיביות, בטחון עצמי, נטייה שלא לענות לעומת מתן תשובה שגויה, התעייפות, התנגדות ותסכול, הבנת הטקסט).

מחווון למשימת הבנה של טקסט מושמע לכיתה ח' – אושר סמוי

ניקוד : תשובה חלקית- 1 נק'   תשובה מלאה- 2 נק'

שאלה	תשובות אפשריות	מימד הבנה
1. כיצד נוצר הקשר בין שתי הילדות?	תשובה חלקית- הגינגית פנתה למספרת. תשובה מלאה- הגינגית הבטיחה למספרת שתביא לה ספר אהוב במיוחד.	משמעות גלויה
2. מה עשתה המספרת בכל יום?	תשובה חלקית – הלכה אל הגינגית. תשובה מלאה- הלכה בכל יום לביתה של הגינגית וחיכתה לקבל את הספר.	משמעות גלויה
3. מה גרם למספרת להפסיק ללכת לביתה של הגינגית?	תשובה חלקית – אמה של הגינגית. תשובה מלאה- אמה של הגינגית גילתה את הרשעות של בתה ונתנה למספרת את הספר.	משמעות גלויה
4. מהו האושר הסמוי אותו מזכירה המספרת?	תשובה חלקית – הילדה קיבלה את הספר. תשובה מלאה- הספר היה תחליף לאהובה.	הבנת המשתמע
5. מדוע לדעתך התנהגה הגינגית באופן "מרושע" למספרת?	תשובה חלקית- כי היתה ילדה רעה תשובה מלאה- למרות שלגינגית היה את כל הדברים שלאחרים לא היו- היא היתה בודדה וקינאה באחרים.	הערכה וביקורת
6. איתור משפטים עם ביטויים לגוף ראשון יחידה	תשובה שגויה- אינו מזהה את המשפטים. תשובה מלאה- מצא 4 משפטים בעלי ביטוי לגוף ראשון יחידה.	ידע לשוני